

UNIV. BIBLIOTH.
* 1905 *
HELSINGFORS

P. 202 b.

[Schütz, J.]

Schütz

Christillinen

Suisto-Kirja,
Sdesauttamaan yhtä
aljettua uutta Elämäkerta,

Josa

Lyhykäisest ja yrifertaisest se
Ensimmäinen Neuvo ja Dien-
nus annetan,

Syndein Poispanemiseen, sisäl-
lisen Ihmisen Walistukseen, ja yh-
den Christinuscowaisen Yhdisty-
seen Jumalan cans.

1. Tim. 4: 15.

Ota näistä waari, pysy näissä, että sinun mes-
nestykses caikille julistetuksi tulis.

Joh. 8: 31. 32.

Jos te pysytte minun puhesani, niin te totifest
minun Opetuslapseni oletta. Ja teidän pi-
tä totuuden ymmärtämän, ja totuuden pi-
tä teidän wapahtaman.

STOCKHOLMISA

Präntätty waldacunnan Historiographin
Eryksä, Hartwig Gercken
cautta, vuonna 1732.

Gal. 6. 15. 16.

Christuses Jesuses ei ymmärtäns leikkäus eikä
esinäkä mitän kelpa, waan usi luondo. Ja
nijn monda kuin tämän ejennus nuoron jäl-
keen waeldawat heidän päällens oleon rau-
ha ja laupius, ja Jumalan Israelin päällä.

Wissaud. Kirja 1: 4. 5.

Sillä ei Wissaus tule häijyen Sielun, ja ei
asu siinä Kuumijs, joca Synnin ala an-
nettu on.

Pyhä Hengi joca oikein opetta, pakene Epäju-
malan Palwelioita, ja lähte pois wäärän
tykö, joca Synnillä rangaistan, joihin he
joutuwat.

1. Joh. 2: 15. 16. 17.

Kakka Poikaiseni, älkät Mailma racastaco,
eli mitän kuin Mailmas on. Jos jocu Mail-
ma racasta, ei hänes ole Isän Rac-
kaus, Sillä caieki kuin Mailmas on (Ei-
han Himo, Silmäin Pyyndö ja Elä-
män coreus) ei ne ole Isäst waan Ma-
ilmast.

Ja Mailma cato Himoisens, mutta joca te-
ke Jumalan Tahdon se pysy ijancatkeisest.

Matth. 7: 21.

Ei jocainen kuin sano minulle: Herra, Her-
ra, pidä tuleman taiman waldacundaan,
mutta joca teke minun Isäni tahdon, kuin
on Tairwaisa.

1. Thess. 4: 7.

Sillä ei Jumala ole meitä eukunut saistaisuus-
ten, waan pyhyteen.

Esipuhe.
Macas Jumalata
ekiwäinen Sielu.

Utuden Tie on kewis, ja työläs ja mahdotoin. Mahdotoin on se, jos jocu luule wanhalla pahalla Tawallans ilman ahkerasta Syndein Poistoimitamisesta, tulewans Jumalan tygö. Työläs on senijlle, jotca jacawat Syndämens, ja yhdellä puolella rippuwat Eijni Jumalasa, ja hänen Tahdosans: waan toisella puolella oman Mielens himoisa. Mutta kewiä on se, cosca jocu Jumalan Sanan usco, ja Christuren köyhää Elämä kertta mielelläns seura. Joca Zengens (ja lihalliset Suostumisens) hucutta Christuren tähden (ja hyljä Mailmalliset Himot händä seuratesans) hän löytä sen *Matth. 16: 25.* ja kästtä sekä täsä Elämäsä että tulewaisesa sen oikian omnellisuuden. *Luc 13: 24: Marc. 9: 23 Phil. 4: 13.*

Sillä Jumala johdatta niistä jotca hänen alans igens andawat, niijncuin hän tahto, anda Woiman ja Siunauksen tehdä niistä Toitä, cuin (muutoin) mahdottoimat owat, *Joh. 14: 12. Matth. 19: 26.* ja udista heitä niijncuin omia Lapsians hänen Tundemisens ja Curwans jälken, joca heidän luonut on, *Col. 3: 10.*

Sentähden on aiwan tarpellinen, että

me annam meitäm wahwaast ja pysywäis
sest Jumalan säännön ala, ja uhram itzes
meitäm hänen caikein pyhimmän Tah-
tons Suosiori,* jos me Autuden Tarwas-
ta jonga meidän rackain Wapahajam
meille on jällens ansainnut ja ynnä Juma-
lan Lasten wapautta, ja sitä tulewain
Cunnata joscus nautita tahdomme.** Il-
man sencaldaisista aicoinista en me taida
ikänäs Jumalan Autuarterewäiseen Tun-
doon tulla, waan pysymme Pimeydesä,
eikä ole meillä Osa Christures:*** waicta
me wielä coco p. Kamatun ulcofin taidai-
simme ja olisimme nuusa Astoisa taitas-
wammat, kuin caicti Jhmiset ollet owat.

Moni Jumalinen Opettaja waati
moninaisia asioita yhteen Christilliseen E-
lämäfertaan, joca pahous usein enäminin
estä hywän Salun cum sitä edesautta; ja
muutamit jen cautta tulewat peljätetyri
pois hywästä Aicoinisesta, panewat sit-
ten eteens yhden määrän, cubunga asti he
tahtowat Jumalata palwella, johonga he
luulewat että hänen pidäis tytymän.

Sencaldaisille heicoille Awuyi, taitaan
coco uuden Cuuliaisuden meno Colmes
Eappalesa edespanna:

I Oman Tunnon Puhdi-
stamisesta. 2. Meidän halum

By-

* I. Tim. 2: 4. I. Thess. 4: 3:7. ** Heb. 5: 9.

*** I. Joh. 1: 6. c. 2: 4.

**Pyhittämisessä. 3. Meidän
Tahtom uhramisessa Ju-
malan tahdon ala.** Eosca me
sijhen joudumme, niin me olem autuat, a, ala
lifest ja jancaickisest; Sillä caicki Christi-
tyt ja järlelliset Jhmiset tunnustawat, et-
tä Jhmisen corkein hywys seisio meidän
Sielum Yhdistyres Jumalan cansa.

Omantunnon Pyhdistyksen kautta panem
me pois Synnit, jotca mutoin eroittawat
meidän ja meidän Jumalan toinen toise-
stans, ja pitäwät meitä usein wastoin
meidän Tahtom Pimeyden Wallasa fans-
gina; waan silloin meidän halum pyhitetän,
eosca me Jumalan Armon kautta enämin ja
enämin läännäm izem Jumalan tygö, itä-
woizentulla lähemäisembän ystäröyteen ja
yscollisuteen sen Corckeiman Zywoyden can-
sa, ja löydäm wähittä n ne awut tyfönäm,
jotca me ennen ainuastans, jonguncaldaisel-
la ulconaisella Harjoituxella tehnet olem-
me. Sencaldaisen hänen alans annetun
ja Mailmasta poistäätyen Sielun Juma-
la izem enämin ja enämin tygöns wetä,
sijhen asti että yri Sydämellinen meidän
tahtom uhramus Jumalan Tahdon ala
sitä seura. Ja Jumala caicketi juuri us-
collisest teke Sielun Rstärwärens, ja
Eh ja yhdistä sen izellens, joca euzus-
tan Yhdistyresi Jumalan cansa.

Niin siis tule se Jumalata eriwäinen Sielu niincum yri Norsian Vhdistyksen tilasa siihen werrattoman Cunnian, kuin on se hengellinen Kihlaus hänen uscollisen Luojans cansa; Jota hän Walisturen tilasa ainuastans Lapsillilla Vscallurella niincum yri Tytär, ja Puhdisturen Tilasa, totisella Pelgolla, niincum nöyrä Pijsa paljasa yrkertaisesa vscosa ja cuuljaisudesa palwellut oli.

Tällä Tiellä näky myös yri oikia Vmmärrys caikesa toiwosans äärimmäisen Määräns sawuttawan. Sillä mikä taita olla cunnialisempi, kuin puhtalla omalla Tunnolla pitää izens saastuttamata wicain saastaisudesta ja julmain himoins waicuturista? Mikä on hyödyllisempi, kuin Zaluin pyhityresä, poispannen caicki huikistes lewaiset Turhudet, saada ne oikia wahwat Omaisudet? catowaisen Sawun edestä woitta caickein callimman Kirckauden ja Cunnian? Ja mihingä taita jocu paremmintytyä, kuin että me löydämme turwallisen Wapacaupungin Jumalan armollisen Edescagomisen pehmuasä Sylisä ja suloisesa Helmaja; Joca caickein taitawimmaist ja woimalisimast hallize; Jota eij myös yrkän Luondocappale taida wastan seisoa. Täsä satamas taidan me caikesa nykyisessä ja tulewaisesa onnettomuudessa ja waarasa suruttomat olla.

Tällä

Tällä tavalla taita se joka tällä Tiellä Jumalan wäkewän Arvon kautta kirjutta, saada tässä Suolewaisiudesa, caickiin Ta-warain perusturen ja tulewaisen Cunnian Esimagan; Sihen meitä Jumala armollisesti auttacon ja andacon, halun ja Täyttämisen, hänen Nimens Cunniani! Amen.

I. Luvu.

Onnan Tunnon Puhdistuksesta.

Onnan Tunnon Puhdistus seisoo siinä I. Että me oikein tunnemme ne tehdyt Synnit II Että me ahkeralla Wireydellä cavahdam, etten me wastaudest Synnin lange.

I. Mitä tehtyyn Synnein tule niin ajattele, että me caickilla Synneillä käännäm isem pois siitã korkeimmasta Hywydestã, siitã Jumalasta joka yrinãns caickia hywã meille anda ja siitã wastan teemme meidãn soikian Jãrkemynnã meidãn pahan Tahtom cansa, Epãjumatay, wastoin siitã elãrwãtã Jumalata. Siitã lãhin ajattele, että meidãn corkiast fiunnattu Wapahojam on sentãhden kãrsinyt sanomattoman Waiman Ruumisans ja Sielusans, meidãn Unastuyeyem, että me sitten cuolisim

8 **Oman Tunnon Puhdistuksesta**
Synnille (engä sitä täyttävistä) ja händä pal-
welisim pyhydes ja wanhurscaudes, cuin hänelle
otollinen on. 1. Pet. 2: 24. Rom. 6: 6. 11.

Nijn pian siis cuin me hawaiksem että me
jongun Synnin tehnet olemme, pitä meidän il-
man woiwuytystä sen Jumalan edesä nöyräst tun-
nustaman, ja sen paljo suuremmalla Kirudel-
la ja ahkerudella, cuin me halajamme anda pa-
rata jongun warallisen Taudin eli Haawan,
ja wielä nopiammin cuin me pudistamme tuliset
hijset meidän calleista Waatteistam. Näin
pitä meidän kirjuttaman Synnin Eatumuyen
cansa, ettei Satanan Voima meidän plös
lyckämisem cautta meisä enäms, ja me sen
cautta langeisim suruttomuteen eli ikeCuolema
äkildä meidän päällem langeis: Jonga Syn-
nintunnustuyen siwusa meidän pitä Syndäme-
stäm Jumalata kirjittämän, että hän meitä Chri-
stuyen cautta on Synnin wallast wapahtanut.
Eyr. 18: 22. c. 21: 1. 2.

II. Wälttämään Syndiä edespäin, aut-
tawat meitä seurawaiset Wälicappalet:

1. Että me ennen caickia Jumalalda hartast
rucoilem Pyhän Hengen Apua jota paiksem
me mitän hywä taida tehdä, Rom. 8: 26.

2. Että cosca me joca Namu jaamme ne
Ehöt, cuin meillä sinä Päiwänä owat Juma-
lan Eunniayi tehtävät, nijn pitä meidän eteem
ottaman sen wahwan Aicominisen, eten me
yhtän Syndiä sinä Päiwänä tee, waicka Per-
fele, Mailma, ja meidän oma Eihäm, cuinga
cowin tahdois meitä siihen hywällä eli pahal-

wietellä ja waatia. Euca eij taidais iksiäns sij-
 tä pidättä suurimisakin Kiusauxisa ainuastans
 yhtä Neljättä Osa Hetke. Nyt eij ole coco mei-
 dän Etämäm muuta kuin ajan rahtu, yri Hetki,
 yri Päiwä toisen perään. Jos taisit eilen Jumal-
 lan Woimalla pidättä ikes Synnistä, ja sitä wa-
 stan miehullisest pysyit jongun Uroun harjoituse-
 sa; Miyes myös tänäpän; Miyes myös huome-
 na? Mutta ne jotca tahtowat heidän Kiusa-
 pens Ujan moneyi Wuodeyi lukea ja nijn aiatel-
 la: Pitäkö minun caikena elinaicanani sitä eli
 sitä tekemätä olemän? eli sitä tekemän? Ne sa-
 nowat usein: Mahdotoin on nijn elä. Sencaldiset
 waipurwat pian, ja epäilewät Woitosta. Ne
 andawat Perkelelle ylikäden, nijn pian kuin hän
 heitä coettele: Eusa he cuitengin Jumalan wa-
 kewän Uroun cautta taidasit urhollisest sotia, jos
 he ajattelisit, että tällä erällä on ainuastans ny-
 kyisest Ujanrahdust tekemistä. Seisocat Per-
 keletta wastan, nijn hän teistä pakene: Jos
 sinä olet tämän Hetken Jumalan armon cau-
 ta woittanut, nijn hän on wielä tänäpän ja
 huomen ja nijn edespäin Uroun andawa, että
 hywisstä Hetkistä tulewat hywät Päiwät, hy-
 wisstä Päiwistä hywät Wiikot, hywisstä wii-
 coista hywät Ujastajat NB. Että me ainua-
 stans nykyisest otam waarin, engä lange-
 lugunpitämättömyteen, josa meidän Mie-
 lem izens pian pettä. 1. Pet. 5:8. Rom. 8:13.

Nijn on myös hywä edesauttaman Uroun
 Harjoitusta: että me aina teemme izelem

yhden uuden Aicominen. Näin: tänäpäin, tänä Hetkenä tahdon minä waistaudest alta ja ruweta ahkerayi Jumalisuuden harjoituksesta, enää enä olla Lapsillinen; Tänäpäin tahdon minä olla nöyrä, armelias, Kärsiwäinen; Minä tahdon hiljaisuudes tämän wäryden, köyhyyden, Mielicaruwauden, &c. anda kädä ylläni.

Näin taitaan myös tämä hywä Aicominen jocapäiwä uusilla Syillä wirgotetta: Näin: Tänäpäin tahdon minä sen tehdä Caicewaldian Luojan Sunniayi, josta suhten minä olen niincuin eij mitän; Tänapäiwän minun armostisimmay Wapahtajani Sunniayi, joca että hän olisi minun lunastanut, ja että minä händä seuraisin on kärsinyt caiken Wihekkäisyyden, Pilcan ja Wapwan. Palwelia tosin ei ole parempi Herrans. Tänapäiwä B. Hengen Sunniayi ja Suullaisuudeyi, joca halas ja minua johdattayens caickeen Totuteen, ja itse waati minua siällisest ja ulconaisest caickeen hyroytten ja ikäwöiten pytä minun maallista ja liballisest mielistyntyä Sydändäni pästä Jumolan Lasten Wapauteen. Tänapäiwä meidän Lunastajan pyhän ja köyhimmän Syndymisen tuufistelemuseyi. Tänapäiwä yhden eli toisen Cappalen Muistoyi hänen pyhäst elämästän kärsimisekän cuolemastans ja ylös nousmisteans. Ps. 5:4. 63:

Cosca siä waikan Perkele nämät Ujatuyet siälle puhalda: Tahdotcos caiken Elinaicas olla sencaidainen Narri, ja alati iges niin wa-

wata? Tahdotkos peräti cuolla sinun mieles
 Himoista? Nijn eij pidä meidän saldiman sen-
 caldaiſten Vuolden ryhtyä meihin, ymbäria-
 jattelemisen cauta sinne ja tänne, waan Chri-
 stillijellä Rohkeudella ne sammuttaman ja tain-
 caldaisit fanat ottaman Warjelluyem: Ett
 sinä minua tänäpäin petä, sinä wiecas Bihol-
 linen, tänäpäin tahdon minä minun Jumala-
 ni cunniari hänen Euuliaisufedesans sen kāršä,
 mitä, huomena tapahtu, sija annan minä mi-
 nun Jumalani murhetua: Sinä olet minua
 monda Wuotta wieckaaſti juoniteilut, sinä lyl-
 lä paljon lupat, waan et taida mitän hywä
 tehdä. Mutta minä olen wahwa sija, että
 se joca Christusen tähden anda mennä hänen
 Eihalliset suosittelemuksen, se saa sitä waſtan
 sen autuallisen Ilon: Sijhen minä luotan,
 Jumala minua sijhen auttacon hänen pyhän Mi-
 mens tähden, Amen. Matth. 16:23. Eph. 6:16.

3. Colmas Wälicappale on, että me alati
 ajattelem niistä Wijmeistä Cappaleita, cui-
 owat: se tietämätöin Cuoleman Hetki, se an-
 gara Duomio ja ike ijancalcifisuus: Jocainen
 näistä Cappaleista, cosca sitä oikein tutkistel-
 lan on kolla woimallinen careottaman Syn-
 nin Himo meidän Mielistäm. Heb. 9:27.

Jos olet nähnyt jocus jongun cuoleman,
 njin ajattele, että sinungin Wuoros toſin fer-
 ran tule; Eufast on nyt muiden woimallisten
 Halligian, Tyrannein, Wiisasten ja corkiaſt
 ylistettyin Miesten Woima ja Cunnia? Wie-
 lä

tä erä, mikä ja cusa on luullaves heidän Ruu-
mins, jotka ennen muutamia Vuosia cuolit
sinun sinustas? Tiedätkös hyvin mikä Mä-
täneminen on? Sinun Ruumis pitää pian hai-
sevaises mätänemises huckuman jonga Ylöspi-
tamisen ja holhonnisen tähden sinä ises niin val-
jon waiwat ja murhedit, niin ettäs sen cautta
sinun Sielus ijancaikkisen Autuden cadotat.
Meidän täytyy cuolla, ja sitten sen hirmuisen
Duomion eteen, josta ei yräkän taida isens kät-
te, eikä woi lunasta. Euca ties juuri tällä
Hekällä, cosca meidän Sydämen täytettyön
Syndisellä turhudella: Tahdoi sinne me sen-
caldaisesa tilasa tulla Cuolemalda woitetyi?
tahdoi sinne me yhden silmänräpäyhen tyh-
myden edestä saatta päällem sen ijancaikkisen
Waiwan? Matth 16:26.27.e.6:33. Ps. 39:6.7.

Sitä vastaan puhalda Perkele taincaldaiset
Ujatuyet: Että sinä cuole juuri tällä hekellä?
Minä vastaan: Euca sen tietä; On tosin mon-
da muuta sencaldases Surutromudesa tullut
petetyi ja Helwetijn joutunut, ennen kuin luus-
lican. Tulla kerta cadotetyi, siinä on tyllä
ijancaikkisest. Endä jos sinä tällä yhdel-
lä Synnillä täytät sinun syndis Mitan? En-
dä jos ei Jumala enä anna Armoa parannukseen?
Jumala tosin on luvannut Caturwaisille Armon;
mutta Wastahacoisille Syndisille ei ole hän
luvannut Catumusta. Rom. 2:4, 5, 6. Ps. 90:6.

4. Että me aina muistam Jumalan läsnä
olemisen, joca caikki meidän tekemisen ja jär-
tämi-

tämisen meidän Ajaturiam, sanoiam ja töisiam
 1. Näke ja 2. Duomike: Hänen Läsnäolemisens e-
 dest ei ole mitän salattu, sillä hänes me eläm, lii-
 cum ja olemme. Euinga me siis tämän Majeste-
 tillisen Jumalan läsnä olkes rohkeem ajatella,
 puhua eli tehdä, jota en me kehtais cunnialli-
 sten Ihmisten edes ilmoitta. Hän tunde tar-
 kemmast meidän Sydämme sisällisimän pohjan,
 cuin me ike: Älkäm Pyhä Henge murhelo-
 liferi saattaco, joca meidän sydämmesäm waa-
 ti meitä Hywyteen ja pahudest pois johdatta.*

5. Että me jälken pyhän Ramatun, ja erins-
 maisest pyhän Apostolitten ja Evangelistain Kir-
 joitusten, wiriäst luemme hywää Kirjosa, jot-
 ca meitä ylösrakenda taitawat, joca meidän
 Sietum Paimen eli jocu Jumalinen Ihminen
 meidän Ymmärryvellem ja Tilallem sowelliam-
 mar arwa; ja pitä meidän niitä lukeman
 1. Ajatellen ia hartast eij ymbärins joyewilla
 ajaturilla. Jos wierat Ajaturyet tulewat sisälle,
 niinjue toiseen kertaan ne wijmeiset radit nin usein
 ettäs ne taidat luke lewollisemalla mielellä: Mi-
 tä sitten sinulle ensist on ylöä työläs ja corkia,
 se mene sillä erällä nöyrydesä sinuikse. Jos se
 on hyödyllinen sinun Aututees, kyllä sinulle
 Jumala anda edespäin paremman Tiedon. (2)
 Jumalisella Halulla sen cautta paraturi tul-
 la, cosea me sillä Toiwolia luemme niinj mon-
 da harrasta Huocausta Jumalan Eanan wois-
 malla nousse, Jumalan arimollista Apua ano-
 man. (3) Ahkeralla Aicoinisella, pysyväis-
 jens

14 Oman Tunnon Puhdistuksesta
sen ja wahwan wireyden kautta täyttämättä
mitäs olet lukenut, että muut sinusta ja sinun
Elämästä kautta lukisit mitä sinä Kirjoista op-
pinut olet. 1. Pet. 2: 2. 2. Pet. 1: 19.

Siihen tarvitaan myös Jumalan Sanan
ahkera Cuulo ja muut hyödylliset Ehdolliset
Harjoitukset, jotka sillä tavalla kuin sanottu
on toimitettaman pitää ja oleman joca kerta mei-
dän Päivätyöm Uscu. Ps. 119: 148.

6. Eitä me jocapäivää coettelem meitäm.
2. Cor. 13: 5. Ps. 139: 23. 24.

1. Yhteisest, cuinga suuret hyvät työt Ju-
mala on meille ostantanut Sielun ja Ruumin
puolesta, jotka me opimme meidän Uscu Ur-
ticuluyist, ja niiden selityyist, joidenga tähden
meidän Jumalata kiihtämän pitää. Eitä wa-
staa ajattelem cuinga tottelemattomat me wie-
lä jocapäivää olemme, ja hänen Hywydens
wäärin käyttäämme. Jonga me pian harwai-
sem, cosca me tarcaat tutkistelem caicki meidän
Ujatuyem, Puhem ja Työm, joilla me Het-
ken hetkeldä culutamme; Cuinga ja millä Ta-
walla ne samat Jumalata ja Lähimäistä wa-
staa, eli ihe meitä cobden sinä Päivänä teh-
dyt owat eli jäänet tekemätä. Esimerkixi:

Ongo se cohta Alusta ollut minun suurin
Murheni, cuinga minä oikein Jumalan edes-
waellaisin? 1. Mos. 17: 1. Eph. 5: 15.

Olengo minä caikkia Eöisäni ja Jättämi-
sifäni ylikin caikkia Jumalata peljännyt?

Ylikin caikkia händä racastanut?

Ylikin caikkia häneen vscaldanut? Cai

Caitesta Sydämeestä?

Caitesta Sielusta?

Caitesta minun Voimastani?

Olenko minä caiteisa Cappaleisa racastanut minun Lähimmäistäni niineuin igeni? Olenko minä vilpistelemätä tehnyt hänelle caitei, kuin minä tahdon että hänen pidäis minulle tekemän, jos minä olisin hänen ja hän minun siasani.

Engö minä ole juuri vastoin, siinä ja siinä Toimituksessa, niillä ja niillä Sanoilla niillä ja niillä Ajatuksilla ja Uicomisilla pitänyt paras hat ajatukset ja surimman murhen igestäni?

Pyytänyt täyttä minun Tahtoani, edes autta oma Tunniatani, suosittelä oma Himoani?

Engö minä ole andanut Jumalan Tunnian tacaperin olla?

Ylön andanut minun Lähimmäistäni?

Engö minä ole siinä ja siinä ylpisä eli muutoin syndises Ajatukses kirjni rippanut?

Engö minä ole sitä ja sitä Hetke, sitä ja sitä Päiwä laiseudesä ilman Hyödytystä culuttanut?

Siellä taicka mualla kelwottomia eli wahingolisia Puheita puhunut, minun Lähimmäiseni poikemiseksi? &c.

Yhdes Sunnas: Engö minä ole tämän taicka toisen Ihmisen wihoittamissta ja wahingoitamissta enämin caritanut: Ja enämin peljännyt sen ja sen Cappalen huccumista, kuin Jumalan Wiha?

Eitö sen ja sen Luondocappalen Raackaus ole
yhdes

yhdes eli toises asias temmannut Jumalata pois
minun Ajatuyistani? Luc. 14:26.

Engö minä ole enä luottanut ja uscaldanut
minun Waraani, Ahkeruteni, Ymmäryyeni,
hywiin Ystävijni ja muihin sencaldaisijn, cuin
elätwään Jumalaan, caickein Cappalden Luo-
jaan, Ylöspitäjään ja Hallikijan? Jonga Tah-
don iälken caicci Luodut cuitengin pitä minua
palwaleman eli wahingoittaman, joco he tah-
towat eli eij, minä mahdan sitä wastan sei-
so eli en. Jer. 17:5. 6. 78. e. 9:23. 24.

Josta sitten enämmin ja enämmin seura:

(1) Ettäs täydellä todella kiroot caicci sencaldai-
set Synninlangemiset.* Ja (2) corkias arwos
ja callisna pidät Christuyen pyhän Ansijon, jo-
ca, ettei meidän pidäis ijancaiccisest cadotetuyi
tuleman, on meitä niin callist lunastanut, ja
Pyhällä Hengelläns niin vscollisest johdattanut
Jumalifuden Tielle.** (3) Että me otam ahke-
ramman aicomijen edespain Christuyen Ri-
stidä niin paljo mieluisemmast pädlem otta, ja,
eij huolien meidän Eiham wastan sanomisest,
ahkerast noudatta sitä cuin hywä on. E. 9:23. 52.

2. Sijttenpitä myöds meidän coetteleman
izem erinomaisest, joca myöds aiwan samalla
tavalla tapahtu, ainuastans on sillä tämä eroi-
tus: että me tämän coettelemuyen sowitam,
erinomaisest muutamijn Syndein, joita wa-
sthan me erinomattain sodimme, eli muutamijn
Ustouin, joita me enimmäst ahkeroisem. Esi-
merkki: Cosca minä tahdon soita Laiscutta wa-
sthan,

* I Pet. 4:3. ** I Cor. 16:22. 2 Pet. 1:3.

stan, niin minä tallamuoto minun menont
tulkin.

Engö minä jo ennen kuin nousingan eginot
lewollisutta enä kuin cohtuus on?

Eikö minun Wuoteni ole enä palwellut mi-
nua Laiscudeyi, cujn minun Kuumini tarpellit
sexei wirwotuxeyi?

Eikö tähän hitauten ole syy, että Ehtolla
Kualla ja Juomalla ylihen tarpeen ikeni
rasitin?

Olengo minä ollut niin harras Kurouyisa,
cujn minun piti oleman?

Olengo minä sen ja sen (ensimmäisen Päiwä
ascareni) caicella Wijreybellä ja Uhterudella
toimittanut?

Engö minä sitä ole ylönniemen alcanut?

Engö minä ole ollut hidas sen toimituxes?

Ja sopimattomast istunut muissa Ujaturyisa?
Olengo minä andanut ikeni siitä wetä pois
kõyläisen ymbärins curkistelemisen ymbäri juos-
yemisen eli jongun muuk Sopimattomuden
cautta?

Olengo minä cohta cujn se oli toimitettu il-
man Ynsyettä, ottanut jotakin hywä jällens
tehdäyeni?

Cuingast se on käynyt?

Olengo minä enämän oma parastani eago-
nut cujn Wircani cukumusta?

Yhdes Summas Olengo minä sillä ja sillä
Hetkellä tehnyt jotain kõyläisydestä eli muuton
sopimatoinda Työtä? eli turhilla ja kelwotto-
mil

18 Oman Tunnon Puhdistuksesta.
milla Sanoilla (niitä lukein, cuullen eli itse
puhuen) minun aicani hucannut?

Eikö siellä eli siellä ole minulla ollut turhia,
outoia, ymbäri juoy:wia Aiatuista?

Mitä on minun Bahingota yhdestä taikka
usiammasta näistä Cappaleista?

Euinga minun Jumalisudeni näiden kautta
on wähennyt?

Euinga laiscay ja hitay olen minä sen kaut-
ta tullut, wastaudest jotakin hywä toimit-
taman?

Mikä Lewottomus on siitä castrwanut minun
mielesäni?

Mikä wahingo minun elaturyn menos?

Euniga huokiast olisin sen tainnut estä?

Euinga palio olis ollut parambi, ettän olis-
sin wiriämbi ollut?

Engö minä sencaldaises turhudes ja laiscu-
desa ollut suuresa waarasa, että olisin muihin
suurin Syndein joutunut?

Engö jo siinä ja siinä olis moneen Syndisin
langenut, iollei Jumala olis minua erinomai-
sest warjellut? 2c.

NB. Näin me taidam igem coetella
caicfia Syndejä wastan, cosca me ajatte-
lem Asianhaarat, sen jälkeen kuin Synnin
Tilat owat.

Mutta meidän pitä haikiammast sotiman
niitä Syndejä wastan, joihin me tunnem itse-
säm enimmään Halun, eli joista meitä muut
Jhmiset muistuttawat, ja joita taitawat, anda
mei

meidän Eähimmaisellem suuren Pahennuksen.

Sencaldainen Coettelemus ja Tulkistelemus autta paljon meidän Jumalisuutem. Cosca me jocabäivä coettelem meitäm yhteisest niin me löydäm meidän wicam ja puutumisem: Cosca me coettelem meitäm erinomaisest, niinne tutut wiat enämin ja enämin ulos juuretetaan.

7. Niin eij ole syndiä wälttäyem myös se pahin Neuvo, että me jocabäivä eteen otam jongun erinomaisen hengelisen Tulkistelemuksen, jonga kautta meidän Mielest tule enämin ja enämin hengelisiin Usuihin totutetuysi: Tämä tapahdu suuren Hyödytyksen cansa (1) Cosca me etem otam jongun wisin Cappaleen Ajatellayem, että ajatuyet jotca ilman sitä oowat nopiat Turhuteen, pysyisit parammilla alallans. (2) Etten me meidän ajatuyillam tydy moninaisten Usiain ulconaisiin Menoihin jonga kautta Ihmisten Mielest etens asettawat Outoja ja edesmenneitä Usioita (niinuin Esimerkiksi eij meillä pidä oleman paljas Ajatus Jesuxen Christuxen Kärsimisestä) mutta meidän pitä edemmä ahkeroheman, wäätäyem meidän Tahottom, suosiolisesman Haluun ja hengeliseen ikäwöikemisen sishen cuin me ajattelem, jota Jumalalda Rucouyilla ja Huocouyilla joca kerta pitä rucouydaman. (3) Cosca me joca kerta sowitam ja kännäm sencaldaiset Tulkistelemukset meidän Parannuxeyem. Eij ainuastans yhteisest ajatellen: Esimerkiksi minä tahdon

olla käärtäinen niincuin Christuksen oli: Mutta meidän vitä erinomaisest niin päättämän, minä tahdon olla käärtäinen käärtäällisest käärtäimään tätä eli tätä Wäärtytä, tätä eli tätä Waiwa: tätä eli tätä Ylöncasetta. Ja niin edespäin.

8. On sange tarpellinen, että me wiriästä muistutteleme meidän pyhä Castettam, sen woima ja waicutusta, ja sitä Eijtto, cuin me siinä Jumalan cansa tehnet olemme. Sillä Castesa olem me todella isem luowuttanet Perkelestä ja caikist hänen Tegoistans, ja caikist Mailman Ylpeydestä, sitä wastan olemme sillon sen suuren Jumalan Tawran ja Maan Herran cansa Eijton tehnet, että hän on meidän Jumalam ja Isäm, ja me hänen euuhajiset Lapsens. Joca siis omatundons wastoin pyrki Synnissä, särke Eijtons jonga hän on tehnyt sen pyhän ja hurscan suuren Jumalan cansa, ja anda isens wastudest Helwettin Murhaian cauhistawaiseen Orjuteen; joca tässä Mailmas maya Palwelians caikinaisella Tuscalla, erinomaisest pahoilla Haluilla ja Siimoilla, mutta tämän Elämän perästä Helwettin tulella. Ja sillä wälillä osotta heille ainuastans tämän sangen wahingollisen Hyvän työn: Että hän Palwelians Ymmärryren ja Tahdon niin sowaise ja lumo, että he pitäwät Ymeyden Walkeutena, Cuoleman Elämänä, sijhen asti että hän heitä perätti Euoppaan sulkee.

9. Että me Ehrstullisen Seuracunnan cansa, ehkä cuinga wäähäri se näyttä, Herran Christusen Asetusen jälkeen, usein ja Jumalisest käymme Herran Ehtolliselle, Röyrydesä, Raackaudesa ja Yrskertaisudesä. Wahwistayem meidän uskom, ja enämin kehoitayem meitäm Raackauteen toinen toisiam wastan,

10. Että me pyhäin Jumalan Ihmisten Esimerkit, jotea jo euollet owat, eli muiden hywäin Christittyin Menon, jotea vielä eläwät usein asetam Silmäim eteen. Erinomaifest niissä Cappaleisa joita meidän enimitten noudattaman pitä. Johon pyhäin Martyreihin Historiat owat kyllä soweliat. Mutta ylizen caieckia ei pidä meidän itänäns sitä caieckien Esimerckien Esimerckia Christuren Jesuren pyhä Elämäkerta ja kärsimistä andaman tulla pois meidän Sydämsmestäm; Sillä se taitta meille oppetta caieckimistä me Aututeen tarwisem. Heb. 11: c. 12. 2

11. Että me wäldäm caieckinaista Synnin Tilaa. Jotea waara raeasta, se sinä uueku. Ach carttaeam sijs sitä liucasta Täädä, eosea emme cuiwallaeen Maalla pysy hywon pystyällä.

Synnin Tilat owat (Eksist ja enimitten) Cansakäyminen Mailman Lasten cansa. Se on aiwan yhteinen että me otam Cansacumpasnein Lawat ja Menot. Rihtaisen tykönä sinä tulet rihtaiseri, Köykäisten tykönä köykäis

22 Oman Tunnon Puhdistuksesta
 seyi, Ahnetten, ahneri zc. Wiat saastuttas
 wat nijn keriästi ja salaisesti cuin myr-
 kylliset Taudit. Sentähden ottacam wisu wa-
 ri tsestäm, ja eakocam mingäcaldaisen Wäen
 eansa me Cansakäymistä yldäm. Ja jos meis-
 dän, Wirkam ja muiden tarpellisten Toimitus-
 sten tähden täyty olla sencaldaisen Personain
 tykönä, joiden Arwiosta eli tarwasta me taidam
 huomaisemata tulla Syndijn saatetuwi, nijn
 jocakerta, ennen cuin heidän Seurans izem
 annamme, ottacam wastudest se, wahwa aievis-
 mus, etten me sillä erällä Jumalata wihoita.
 Ja nijn sekä ennen että sitte cuin me heidän
 Seuraans tulemmes, ihellem Sydämestäm
 Jumalalda rucoilem hänen Pyhää Hengeens
 ja sen wäkewätä Apua: Että hän meitä war-
 jelis, etten me tekis meitäm Mailman caldai-
 seyi, waan ennen kärsimme hänen Ylöneaketa-
 zans ja meidän Ujallista Wahingotam. Ja
 nijn pyytäm, nijn picaisest cuin me taidam toi-
 mittä meidän Ustiam sencaldaisen Wäen tykö-
 nä: ja nijn jälleens andacam meitäm Jumali-
 sijn Harjoituyijn. Eij ole sekän pois tiellä,
 että cosea meidän täyty cummingin olla sencal-
 daises waarallises Cansakäymises, että me pa-
 nem Silmäim eteen eli muutoin Mielein jon-
 gun Merkin joea muistutta meille Jumal-
 lan Käsnäolemistä ja Christittyin Welwolifut-
 ta, ettem me joutuis Eugunpitämättömäwi, ja
 sitten sitä pikemin langeis Syndijn.

Mutta caickisa Cansakäymisis eij pidä
 turh

turha ja tyhiä Puhetta (joca eij tule Jumalan Cunniari, eikä todella Lähimmäisen hywäri, waan nijneuin Mailman Tapa onfanoa, Ajanculuyi) wähhimmän Synnin edestä piddettämän; tietten, että meidän pitä jocaiksen turhan Sanan edestä Eugun tekemän.

Matth. 12: 36.

Se Toimen ja woimallisin symin tila on meidän ruumilisten Tundoim wapaus. Erinomaijett Silmäin: nämät owat ne Aukunat, joiden kautta Suolema sisälle tule. Joca caickein perän eako, se usein pytä sitä, kuin ei ole hänelle sowelias, waan teke sitte hänen Mielen Lewottomayi, kuin caicki Historiat owat täynnä fencaldaisista walitettawista Meinoista. Alkäm liumistelco ike cansam, jollen me mitämay nijn pian tunne meidän Mielein Lewottomutta. Cosca me ferran eli cahdesti sallim meidän ulconaisille Tunnoillem jongun Wapauden; Sillä usein eij huomaita cuinga yri Linna alda caiwetan ja Kruti alapannan; mutta jos siihen tule wähhingin Tullen Kipinä, nijn on sen cansa tehty Silmän räpähyses: Juuri nijn wetä Satana fencaldaissten lihallisten Tundoim Suosittelmusten kautta, joita eij pidäis sallittaman, Krutin meidän ymmärtöyym ja Ajatuyiim, jos siihen sitoten tule pieningin Synnin Halu tygö, nijn me olemme woitetut ennen kuin me Baarastamitan tiesimme. Tosin se on Satanan erinomainen Wieckaus, että cosca hän eij cohta saa

24 Oman Tunnon Puhdistuksesta.
meitä wietellyxi sisällisten syndisten Waicutus-
sten cautta, niin hän coke ulconaisen Tun-
doin suosittelumusten cautta, että me niiden caut-
ta täytettäisiin suruttomudella, ja niiden Pal-
jouden cautta sitä enämin kietoisim ikem; joca
tuffin tapahdus, jos me cohta alusa harwaihi-
sim senealdaisen Kehoitusten Cauhistuyen.

Se Colmas waarallinen Johdatus Syn-
dijn, on Ruumin Heecuma ja täyttämys: Cose
ea me nautigem Ruoca, Juoma, Bnda ja
muita yliken Tarpeen. Sillä senealdaisen
Ylenpaldisuuden cautta tulewat ne järjettömät
Halut ja Tundoin waicutuxet aiwan wäkewäxi
Jhmisessä, niin että järjellinen Tundo ja Me-
no, ja paljo enämin hengellinen Sielun
Kauha peräti tule eufistetuyi. Sitä waistan-
autta toimelinen paastominen, walroominen
ja Ruumin waiwaminen, suurella Hyödytyxel-
lä hengelsen Etämän wahwistuxeyi, cosea en
me niin paljo sen cautta pydä waiwata meidän
Rumistam, waan enimitten totises Nöyrydes-
sä, meidän tehtyin Syndeim tähden en lue ik-
em mahdollisxi meidän turmellun Eihän
Ylöspitämiseen; Njätellen sinä siwusa, että
cosea me jotakin wähenäm Jumalan Labiatn
nautigemisest, etten me niissä Ruumillisocan
ike ole paiksi Jumalan hywynitä. Että me tästä lä-
hin sitä suuremalla Murhella ja Toimellisudella,
caicxi Jumalan tähden, ja hänen Tunniapene
ja ei enä niñeuin ennen, meidän Halum tähder
toimitta mahdaisimme. 1 Cor. 9: 27. 1. Pet. 5: 8.

12. Mutta jos me tahdom Syndiä wältä, niin pitää meidän wältämän Laiscutta: Wanhat owat sanonet: Että se joca käy laiscana tule Sadalta Perkeleldä kiusatuyi, cosca tekewän Ihmisen, mitämay, pitää ainuastans yhtä vastaan sotiman: Se on sangen hyödyllinen, että Päiwän työt ja Uscaret jaetaan Järjestyhellä henkilöhdä, ja ettei sitä asetusta sitte särjetä, jos se muutoin taitan aicoin saada. Erinomaisest pitää waariotettaman cuilla Toimituyilla meidän ymbäri juoyewat Ajatuyem taitan parhain hillitä ja yhteen wedettä: Genealdaisijn Toimituyijn pitää meidän ikem cohta andaman, cosca me jostakin Usianharast ymmäräm, että meillä on Satanan Kiusauyet peljättäwänä ja niin pitää meidän Satanan wahingoliset Coettelemuyet cohta ensimmäisellä hawalla, alaspolkeman ja ulosajaman: Sillä jos me seuram meidän turhia ja syndisiä Usatuyiam; niin sitä hawaimemata lytty tuli jota eij sitten enä estä taita: Se Ensimmäinen Coetus taltan Jumalan Urmon cautta niin kewiäsk pois wäätä, cuin yyi Lapsi taita tallata hehcuwaisen Kypinän, ja eij wahingoitta Zaleans:

13. On hyödyllinen, että me ikem pidäm jongun Jumalald opetetun ja Jumalifudesa harjoitetun Miehen tygö, jolle me meidän Syndim ja waaram hywällä uscalluyella taidam ilmoittaa, että hän meille sitä turwailisernan Neuron ja pareman Urwon osoittais. ja mitä hän meille Jumalan Sanast opetta, sen
pi

26 Oman Tunnon Puhdistuksesta
pitä meidän täydellä todella nöyrydellä täyt-
tämän.

[Mutta siihen eij ole caicci keltvoliset, jotca
Hengelliseyi cukahutan ja pidäis tämän Tawan
muille opettaman: Sillä monda löytän, Jus-
mala nähkön, Palckapaimenda, riistaista, jo-
illa on Jumalisuden wario, ja usein eij warjo-
can, waan tekewät sijtä lihallisen Woiton;
Jotca nijneuin he nyt Mailmas löytän owat
selkiäst kirjotetut 1. Tim. 1: 6. 7. ja E. 6: 3. 4. 5.
2. Tim. 3: Tit. 1: 16. 2. Pet. 2: Ja ettei heile-
lä Henge ole Jud. Epist. v. 19. eij taita heildä
fencaldaissta Neuvo Hengelisis Usiois toirwo
1. Cor. 2. 13. Jumala armahacon hänen hä-
täyndynnyttä ja waiwa kärsimäistä Seura-
cundaans.)

Waan cosca meillä eij taida olla fencaldai-
sen hurscan Miehen Neuvo, nijn eij Jumala
ole fencaldaisijn Wälicappaleihin sidottu,
waan saatta omans Ihmellisest hänen autualli-
seen Tundoons. Sillä wälillä pysy kindiäst
Jumalan Sanasa. Evangeliumi • Kirjoi-
tuyet ja Epistolat eij ole ylömyölat, nijn ettei
caickein pykertaisingan taida nijtä autudeyens
ymmärtä, cosca hän sen wähängin jälken cuin
hän ymmärtä Pykertaisudesa ja Nöyrydesä elä,
ja Jumalalda Upua rucoillen, Jumalisudesans
päällenpitä Meidän racas Tajwallinen J sam-
on ajalans Upua lisäwä: hän woi ylönpaidisest
tehda, caiccen sengin ylisen cuin me rucoilem-

me

Oman Tunnon Puhdistuksesta. 27
me taikka ymmärrämme. Hänen oleon Kiitos
ja Tunnia Jjancaikisest! Amen.

Walmistus Rucoureen

tässä Osas:

Staupias, ijancaikinen, hyvä Jumala,
minä waiwainen Ihminen tulen sinun ty-
gös, ja tahdoisin mielelläni rucolla ja sinua
niijneuin minun ainuata Herrani ja Jumala-
tani cumarta. Mutta minun Sieluni on
Synnin saastaisuteen niijn sywään wajnonut,
Minun Sydämen on Eihallisilla Himoilla ja
pahoilla Haluilla niijn tahrattu ja saastutettu,
etten minä kehta tulla sinun pyhän Easwois-
eteen. Minun Mieleni on sinne tänne hajonnut;
minun Ymmärryeni on pimennyt, minun Tah-
toni on kääntty hywydestä pahuteen. Eoco mi-
nun Sydämeni on luonnostans lewotoin ja hui-
kendalewainen. O Jsa Jumala sinä ijancaiki-
nen Hywys, tule minun Axyeni, ja wedä mi-
nua ylös minun Syndini sywästä Logasta:
walmista minua edelläkäywäisellä Armollas,
pese ja puhdistä minua Jesuyen Christuyen
wuodatetun Weyen cautta, ja lahjoita minul-
le Armos woima että minä olisin mahdollinen
rucoilleman. Uudista se sisällinen Salaisus
minun Sydämesäni: Poisota caicki minun
Mieleni ja Haluni ymbärijuoyewat Ajatuyet,
ja anna minulle sinun Pyhä Henges, Ar-
mon ja Rucouyen Hengi, joca wetä minun
Sieluni Synnin Mudasta, ja ylöndä hänen
sinun

sinun työs Eäwäiseen menoon, totuen heng-
gelisen Itäwöikemisen kautta sinun Raakau-
tees, Hywytees ja Bscollisutees. Anna ar-
mollisest, että minä Yimeydestä Walkeuden
näksin, ja Milmasta Taimaasen tulisin;
Tuolemasta jancalciseen Elämään waellaisin,
ja ainuastans siuis ypinäns minun Autuutta-
ni eksin. Niin tahdon minä nyt rucoilla. O
Jumala sinun puoles nostan minä Silmäni;
Minun Sydämeni, Sieluni ja Hengeni ja
eaccki mitä minusa on pitä ylistämän sinun Py-
hä Nimees, Amen.

Rucous Ensimmäiseen Osaan.

S Eacckein armollisen Jumala Minä mah-
dotoin fastainen Luondocappale, maean
täsä sinun Laupitudes Istuimen edes, engä tie-
dä muusta mistän kerstata cuin sinun määräs-
tömästä Hywydestäs. Pese minua hywästi
minun pahasta Tegostani ja puhdistu minua
Synneistäni sinun raakaan Poicas Werellä.
Minun Syndimi eli ole muuta cuin Kangai-
stuxen ansainet. Aeh sinä corkein hywoys ar-
mahda sinun Käsiäläas! minä olen wäärin teh-
nyt ja ollut jumalatoim; ja ollen nijncuin pe-
sty Sica ikeni jällens Eogasa saastuttanut.
Minun Sieluni oli cauhistawaisen turhuden
Raakaudella täytetty, ja hyljäis sinun ja tosin
pakeni sinua, sinä Elämän ja elämän Beden
Lähde. Ja en minä cuitengan taida tätä mi-
nun

nun Turmellustani oikein tuta ja itkeä, waan olen tässä Waaras plonsanottu ilman Pelwota. Wanhursecas Jumala, lienekö jo se angara paaduttamisen Duomio käynyt minun ylikeni, wai seisoneco se wielä edessäni, sillä minun Mieleni joca nijneuin nöyrä Sawi aiwan huokiaisti caickijn Syndisijn cappaleihin on andanut ikens tainwutta ja totutta, on jo minun ylikeskäymisteni paljouden cautta Tiliikiven corwari tullut. Ja eij tahdo, totiseen catumukseen ja käändymyseen anda ikens pehmittä: O cuinga suuri on minun Wibehjäisydeni, etten minä Wibehjäisyyttäni täydellisesti tuta taida!

Ach HERRa muista minua sinun Armos ja Laupiudes jälkeen JESuksen Ehristuksen pyhän Pijnan tähden! Luo minuun särjettä ja sulloittu Sydän ja puhdistu minua Synneistäni. Anna minulle usi wahwa Hengi, ettei minun endisten Syndeini Sumu enä sowaisis minua, waan että sinun määrätöin Hyroydes syöttäis minuun hartan Naekauden sinun tygös, lahioista minulle pyhä Wiha igewastani, etten minä holhois ja corjais minun Nuumistani, engä pydäis pitä minun Sieluani sinua wastan. Mutta että minä iteni ja caicki Eihan Himot täydellisesti kiellän ja sitä ahdasta Ristin tietä wahwast waellan.

Muuta minun Maaliset Ujatureni pyhäyi ikäwöikemiseyi sinun Hengelisten Lahjais perän; Minun mieleni Nembens nöyräxi Hiljaisudehyi; Älä minun anna enä sorwitta ikeni Mailman muos

muodon jälkeen: Ja sen kautta hucata sinun ta-
 walliset Tawaras, mutta että minä mielestäni
 udistettu sinun ijancaicikisten Lahjais perän pyr-
 kisin. Johdata usein minun Mieleeni, mitä Maall-
 man Lapsit, heidän Maalisen Eocans tähden, ja
 mitä luonnolliset Sotamiehet catowaisen Tunni-
 an tietämättömän tojwon tähden (jotca he caiciki
 cuitengin Silmän räpdyres cadottawat) Kuu-
 misans ja Mielestans karsiwät; etten minä an-
 dais mingän Wairwan estä igedäni tulemast kih-
 latuyi sen korkeiman Hywyden cansa, jonga
 tykänä eij yriskän Köyhys, eikä Tauti, eikä
 Cuolemacan taida minua woittaa: Mutta sen
 tykänä on täydellinen Ilo ja riemulinen Meno
 Jumalan oikialla Kädelä alati ja ijan-
 caicikisest.

Ach HERRA udista minun Ajatuyeni ja
 Mieleni, minun Kuumini ja Sieluni, ja caiciki
 minun Tekemiseni ja jättämiseni, minun Pu-
 heni ja waiolemiseni, minun Cuulemiseni ja
 Näkemiseni, ja caiciki cuin minusa ja minun
 päälläni on, että caiciki olisit sinun pyhän tah-
 tos ala annetut eikä mitän olis sinun korkein-
 da Hywyttäs wastan, ja niisi että minä ennen
 tuhannen kerta cuolisni cuin sinua kerrangan
 tästä lähin wihottaisni. Sitä minulle laina
 Jesuxen catkeran Karsimisen tähden, Amen.

Toinen Kucous.

§ HERRA Caicikwaldias Iisä sinun tygös
 tulen minä wihelijäimen Luondocappale,
 ja

ja Sydämen Huoauytila walitan sinun edessä
 minun suurta Wihelijäisyyttäni, josta minä olen.
 Ach HERRa nijn pian kuin minä jotain hywä
 eteeni otan puhuayeni eli ajatellayeni, nijn tu-
 lewat pahat Jumalattomat Ajatukset Mieleni,
 ja estäwät minun, etten minä taida sinua pal-
 wella sinun Tahtos ja Käskys jälken. Ja to-
 sin Perkele ja minun turmeldu Eihani, ja tä-
 mä paha Mailma eij anna minulle Rauha,
 waan yllättäwät joca Päiwä ja Heikki tekemän
 heidän Tahjons. Se skällinen salainen M-
 peys waarwa minua: Ahneus waati minua;
 Se kirottu Hecuma wiettele minun: Laiscut-
 ta ja Hitaattia en taida minä woitta. Tur-
 hia Puhetta ja Köykäisitä Jaarituria pidän
 minä jocapäiwä: Minun Silmät ihandele-
 wat Mailmalisissa ylpeissä Menoissa; Minun
 Sydämeni on täynnä pahosa Ajatuksia ja Ha-
 luja; Tosin Jrtaisut: en ja Juopumyksen an-
 nan minä iheni pian waatä: Yhdes Summas;
 Minun pääläni ja minussa eij ole mitän hywä.
 Minä olen sängen cunnial seyi Luondocoppa-
 lexi sinuida luotu, mutta ihcäuttani olen mi-
 nä kändynyt sinusta, ja iheni turmellut, ja se
 tapattu w elä jocapäiwä.

Ach HERRa, minun Jumalani, eoscassa
 tämä minun wihelijäisyyteni Loppu? cosca mi-
 nä velastetan tässä Cuoleman Kuumista?

O HERRa euoleta se wanha Adami minussa,
 ja udistu minussa se uusi Ihminen, joca sinun
 Cuoras jälken luotu on. Wahwista minua sie
 säüi-

sällises Ihmisses sinun Henges kautta. Wotta sinä minusa caicket Wiat, ja polje sen wanhan Kärmeen Pää, ettei hän enä minusa walis. Ach Herra, sido Satan joca minulle niitä pahoja Himioia ja Haluja siälle anda. Ja käänä minun Silmäni ja Sydämeni pois tästä pahasta Mailmasta, ettei hän minua pahoilla Esimerkeillän Biittelis. O minun Jumalani anna myös minulle anderi caicket nämät minun suuret Syndini ja ole minulle wiheksäiselle armollinen. Herra älä kää Duomolle Palweljas cansa, sillä jos sinä soimat Syndiä, euca woi sinun edesäs pysy.

Sinä olet cuitengin se Jumala, joca Armoitotta caicket eaturwaiset Sielut; Sinä tahdot särjettyä Sydändä ja Mieldä, sen minä sinulle uhran särje wielä enämin se cuin eij tahdo sinun alas igens anda: Minä uscallan Epäilemättä sinun Armoos ja Hywytees: Sentähden auta minua köyhä minun Wiheksäisyydeni mudasta ja lohdata minua Tuscasani. Tule minun ouyeni sillä minun wäähä Eaiwan tahto ricki mennä. Sinuun, minun Jumalani minä turwan, et sinä minua hyljä, sillä sinä olet minun Wäkewydeni minun Utudenä, minun eorkein lohduituyeni, johonga minä toirwon ja luotan: Ett sinä anna minun Häpiän tulla. Ett sinä myöskän salli, että ennen nimitetyt Wiholiseni minun woittawat, ja mahan cuki stawat. Syytä se suigewainen Kynsilän Sydän, ja tee terweexi se särjetty Ruoco; Tee minun

minun Luuni jääns elämäni, ja luo minuun
 puhdas Sydän, uusi Hengi, ja anna minulle
 vii hyvä oma Tundo, etten minä jälle
 sinua peijästyis: mutta wäroalla Sydämel-
 lä sinua rucoillisin ja huutaisin: Abba rucos
 Jä! Ota minua sinun uscollisten Lastes secan,
 joica sinun Poicas kallilla werellä owat luno-
 sterut; Ja anna, että minä Lunastajani pyhä
 Elämäni seuraisin, Kristin ottaisin päälleni ja
 karsiwällisest candaisin. Että minä sillä muo-
 to sijtä wahwa ollisin, ettei Tuolema taicka E-
 lämä, nykyiset taicka tulewaiset, eikä joku
 Luondocappale minua sinusta eroitta taidais.
 Sentähden annan minä sinun isällisen Armos
 Halduun minun Hengeni, Sieluni ja Elämäni,
 ja caicki mitäs minulle andanut olet, sinä
 tahdoisit ne ylöspitä, ja sinun Tahtos jälle
 hallita. Näitä rucoilen minä sinulda Jesuxen
 Christuxen minun aivan Lunastajani ja Wa-
 pahajani kautta, Amen.

Ulinomaiset Huocauzet.

Ach Herr, luo minuun puhdas Sydän,
 ja anna minulle usi wahwa Hengi. Ä-
 lä heitä minua pois Caswos edestä, ja ä-
 lä minulda ota pois sinun Pyhä Henges.

Ach Herr, älä muista minun Synde-
 jäni, waan muista minua sinun suuren
 Laupiudes jälle.

Ach Herr, älä muista minun Nuoru-
 deni Syndiä.

34 Oman Tunnon Puhdistuksesta.

Ach Caickein pyhin Jēsu, älä salli täs
män Synnin minua sinust eroitta;

Ach HERRa, Wedet käywät haman
minun Sieluni asti, armahda minua,
minä kärsin Waiwa, auta minua Saa
nas jälken.

Jää, minä olen Syndiä tehnyt Tairwan
ja sinun edesäs: Ja en ole fillen mahdol
linen sinun Pojares cugutta; Tee minulle
niijncuin yhdelle sinun Palweljoistas.

Ach HERRa anna cuitengin Coiras
nautita niistä Palaisia jotca sinun Lastes
Pöydäldä putowat.

Ach HERRa minä olen niijncuin cado
nut ja exywäinen Lammias, etzi sinun Pal
weliatas.

Ach HERRa opeta minua että minun
cuoleman pitä, että minä ymmärtäwäis
sej tulisin.

Ach HERRa, anna että minä oikein ize
ni sinun edesäs nöyrytän, ja Pelwolla ja
Wapistuxelia, niijn laitan, että minä au
tuax tulisin.

II. LUCU.

Meidän Halum Puhittämiseft.

Sosea tahdotan waelda Jumalan cansa
yhdistyksen tietä, niijneij ole caicki Eul
da cum kieldä, ja pitä ne wärät Vuulot, joil
la Ihminen ehi isläns, hywin erottettaman
niistä,

Meidän Halun Pyhittämisest. 35
niistä, jotka wilpittömästi ovat Jumalan Eunnian ojetut, ettei otettais Oikia Eullan edestä.
Matth. 6: 22, 23. 1. Cor. 3: 12. 13. &c.

Kacas Sielu, jos sinä sentähden ahkeroit
ket Jumalifutta ja Eunnialista Elämäkerta
pitämän, että sinun Eansalda sen edestä Eunnia
ja Hyödytys olis: Ja sitä vastaan wäldät
cauheita Wicoja, ettes kärsis Wahingota
Hywydes eli Eunnias puolesta: eli jos sen
syyn tähden ises Arwuisa harjoitat, ettes muil-
le caldaisilles myöden andais, cako niin sinul-
la on sangen wäära Uicomus ja käyt caucana
pois oikialda Tieldä: Sillä caikilla senealdai-
silla Luuloilla, ehit sinä isias, sangen häihyl-
lä tavalla, waan ett suingan Jumalan Eunnia-
niata. Phil. 2: 21. Matth. 6: Luc. 16: 15.

Mutta ne jotka Jumalan Wihan ja rangais-
tuyen Pelgost, wältawät wicoja; Elickä sen
ijancaikisen Eunnian tähden; Eli ainuastans
heidän Mielens lewollisuuden tähden ahkeroi-
wat eunnialista Elämäkerta; heidän Luulons
eij ole tosin peräti hyljättävä, sillä senealdainen
Pelco ja wapistus owat Suiket ja Cannuyet,
jotka hillikewät senealdaiset Herwoiset ja Muu-
lit, siihen asti että he Jumalan Arwolla, ah-
keramman Harjoituyen kautta oppiwat parem-
min Jumalan tundeman, sen korkeiman hy-
wän, ja händä isetähtens racastaman; Eui-
tengin owat senealdaiset Ihmiset wielä caucana
heidän Haluns Puhtaudest ja Pyhittämisest;
Jonga perän meidän pitä pyrkimän, jos tah-

36 Meidän Halum Pyhittämisest.
domme niincuin meidän tule, raeasta Jumalasta
enä cuin isiam. 1 Tim. 6: 5. Ps. 73: 25.
Mal. 3: 3. Ps. 32: 9.

Muita se on pyhä ja puhdas Niinvoitus ja Haalu,
cosca me raeastam Jumalata ainuastans hänen ike tähtens,
engä pyhä häneldä mitän meidän Hyödytyysem ja Suosioyem, waan ainuastans
sitä halojam, että hänen pyhä Tahtons meijä,
ja caicis cuin hän Maanpäälle luonut on,
tapahduis niincuin Taimaisa; että sen suuren
Jumalan Eunnia corgotettaisin. Joca täällä
tawalla eij oman Suosittelymuyens ja pascans
tähden, waan ainuastans Jumalan Eunniapi Työiä
teke hänen Christelisydesans, se tosin eij
sen cautta ole cadottawa Armo-Pascans,
waan niin pascans sen enändäwä.
Ps. 115: 1. Matt. 19: 29. 30.

Meidän Halum Pyhittämiseen, seurawais
set Apu-Wälicappaleet.

1. Etten me itänäns unhoda sen suuren
Maifestetillisen Jumalan läsnäolemista.
Muita hänelle uhramme ja ylönnämme caicis
eli cuin me olemme eli toimme Ruumin, Sies
lun, Eunnian, Hyöyden ja muun puolestä;
täydellisest tunnustain, että me olemme walmit,
aiwan mielelläm ne caicis jällens cadottamon ja
andaman mennä, cuinga ja cusa hänen pyhä
Tahtons ja Eunnians sitä meildäwaati; caicis
caicis yhtä haawa eli cingim erinäns; Ja tosin
niin, että me siinä siwusa pidämme sen Eyn
dinä, ja kuomme caicis cuin meidän Eihain ja
Berem

Werem, omari hywärens wastoin Jumalan Tahto siitä tahtois eroitta ja pitä. Tollen me täydellä Tahdolla anna sitä Jumalalle jälleen, niin me kärsim eahden kerraisen waiwan, cosca se cummingin, ehkä me cuinga palion pidäisimme wastan, meidän pois otetan. Minun rakkani, ongo se paljon, että me annamme wähängin sille, jolda me cacki saamme? Ja että Palwelia Herrans noudatta ajallisen waiwan cautta pysywäisen kirekautteen. Rom. 12: 1.

1 Sam. 3: 18. Hiob. 1. 21.

2. Että me joca Namu, sitten cuin olemme eteem pannut Päiwä työt jacaneet, panemme täydellä todella eteem, että me nyt tämän yhden Päiwän niin ahkerasti ja taitawast wietämme Jumalan Cunniani (jolle me caicki welcapäät olemme; niin ahkerasti cuin me tähän asti mondo Päiwä, Cuucautta ja Ajastaica olem palwellet maailma, Eihaa ja Perkelettä. Cosca me siis olemme johonguun Christilliseen wircaan eli Cukumiseen asetetut, joca eij kärsi laiscetta, paljo wähemmin Ylpeyttä ja Hembeyttä, waan se pitä itse Työstä yhteiseksi parhaxi toimitettaman. Niin pitä meidän sen Jumalan Nimeen ilolla toimittaman ja päättämän eikä millän muoto muuta pytämän, ehkä cuinga halpa se näkyis olewan. Ruumin Zerweys ja hywä meno siinä seisso, että caicki Zäsenet toimittawat työns ja wirkans. Usein tapahdu että se caickein ylöncahottuin palwellus cuin cuitengin toimitetan Christillises

Toimelisudes ja Naakaudes, woitta enämmän Jumalista Stinausta, ja on Jumalalle otollisempi, kuin se kuin coeo Huonen hallitse. Jumala cunniolta sitä enämmän joea uscollisest toimitta hänen halwan Wircans, kuin sitä joea corkian Cunniaan on yletty, ja laiminlyöwelwollisudens. Rom. 9: 19. c. 12: 4, 6.

1 Pet. 4: 10. Luc. 16: 10-12.

3. Tämä Täydellinen Airobitus udistaa eam aina, cosca me jongun Työn alamme. Etten me ike Työsa jollaculla tavalla langeis pois Jumalasta, meidän omaan Cunniaan ja Hyödytyeem: waan meidän pitä sanoman ja ajattelman ikellem: En minä ole tästä alcanut omaa: Cunniaani eli Hywäeni, niin en minä myös anna sen tacaperin olla, waicca minä ike sentähden karsisin Häpiä ja Wahingota. Minä palwelen minun Jumalalani sitä suurta Herraa, jonga Cunniaa caicci Luodut pitää edesauttaman. Hänelle ainu alle olcon Riitos ja Cunnia, waan minun tahtuecon Häpiä, Wahingo, Mielicarwaus hänen Tahtons jälkeen ja hänelle Cunniaani. Col. 3: 17. 2. Cor. 6: 3. 26.

4. Ize Coimitures usein yleudäkäm meidän mielem Jumalan tygö: näin ikellem ajattellen: Ach corkiein Jumala, ongo se mahdollinen, että minä täsä halwasa Työsa, sinun corkia Majesteetiäs otollisest taidan palwella? Mikä olen minä, minun Jumalani, että sinulla on Suosio kasialas tygö? O Jumala tefis, että

että minä sen Euhannen ja Euhannen kerta täydellisemmin ja parommin taitaisin tehdä! Sinä HERRA, hallitse kaikki sinun Pyhän Nimes Eunniani! Sencaaldaiset Ajatukset pitävät meidän Mielellä aisojans, ne estävät Hitauden, ja herättävät meitä waeldaman sitä tarcammast Jumalan Suuren Majestetin edes.

Ps. 118:25. Ps. 90:17. Ps. 116:16. 119:38

5. Ettei joku turha Eunnia hywiin Toimituksijn izens sisälle pistäis; niin pitää meidän cohta ja aina, cuin me jotakin Jumalan Käskyn jalkin tehnet olemme, kaikki laske-man Jumalan Jalcain juuren. Eij meillä ole mitän, jota en me ole saanet. Eij meille HERRA, eij meille, waan sinun Nimelles anna Eunnia; Mitä wielä wajawata ja puuttuwaista en ike työsiä se on meistä, ja meidän Eumellusta luonnostam, 1. Cor. 4:7. Jlm. 5:12. 2c.

6. Sitten pitää meidän uscin tutkiman ja coetteleman iziam: Mihin gä olen minä kääändänyt nämät Ajatukset, Puheet ja Työt? Mitä ajattelen eli egin minä niiden cautta? Mihin gä perän Pyörin minä tällä Orjudella? tällä Waiwallisella Palweluksella? Tällä Työllä? Egingö minä sillä turha Eunnia? Eli Hecumata? Eli Rickautta? Ach niin on se Waiwa pahoin nähty: Nämät Cappaleet catowat ennen cuin me taidam niistä nautita: Ne menewät ricki niincuin Wesi kello, silloin cuin Jhminen luule ne suruttomast nautisewans. Undaisingo minä sencaaldaisen pakeneuaisen Tyh-

40 **Meidän Halum Pyhittämisest**
 myden tähden, minun Sydämmeni Yötä ja
 Päivä olla Levottomudessa, Surussa ja Ah-
 distuksessa, ja minun Ruumini työssä? niin olis-
 sin minä Ehytä. Niihin totisiin oikeihin ta-
 waroihin en tarvi ke minä surembata waiwa.
 Mitä pyörin minä Maan perän, cosca minä
 taidan Taimaan saada? Mitä pidäis minun
 waiwaman iksiäni, keltwatayeni ymmärtämät-
 tömille Ihmisillä, cosca minä taidan pitää Ju-
 malan Ystävänäni? Mitä teen minä sillä kuin
 luotu on, minä halajan ike Luojan perän? Mi-
 tä huolin minä Ihmisten Suosiosta, casca mi-
 nulla on Jumalan Armo ja Suosio?

1 Joh. 2: 15. 16. 17. 1 Cor. 7: 29. 30. 31.
 Rom. 12: 2. Jac 4: 4.

Me menemme aiwan kauwas meidän Taimallisesta Arwioistam ja Sugustam. Cosca me meidän Sielum, jotca taitawat tulla osalliseyri sistä Taimallisesta Rauhasta, cuitengin tämän Mailman Turhudes, niincuin tueahutamme. Joca hänen Lepons, Ilons ja Bescalluyens, eli myös Pelcons mualla taicka myalda pitää, kuin Jumalasta, Jumalan ja hänen pyhän Tah- tons tygö, se igens turhaan waiwa culutta yhden Päivän toisen perään, taicka Turhudes, joca ei ole mitän, taicka hyödyttömäsä Murhesa ja Ahdistuksessa, ja niin wijmeiseldä löytä igens caikida puolin aiwan pahoin roietelhyri ja petetyri. 1. Pet. 1: 4. 2. Pet. 1: 3. 2. Cor. 7: 10.

Rucous

Kucous tähän toiseen Ojaan.

Ah Caickiwaldias hymä Jumala, anna että minä sinun caickeimpyhimmän Tabros caikisa Ebesottamisiani tuta mahdaisin, ja anna Armos, että minä täydellä Todella caikesta Sydämeštäni sitä pydän kuin sinulle kelpa, ja sitä caikella Boimalla sinun Wäeläs täytän, sinun P. Nimes Cunniaxi: Herra opetta minulle sinun Tabros, ja sinun hymä Henges wiekōn minua tasaissta Tietä, etten minä p. ickeis, eikä Onnesa eikä Onnettomusdesa, eikä oitalle eikä wasemake puolelle. Ettei se kuin sulomen on minua wiettelis, eikä se kuin catkera on sinusta pois peljättäis. Anna minun Kauhassa sinua kättä ja Ahdistuyes sinun Wissauttas ja Totuttas julista: Älä salli minun muusta mistän iloita, waan kättä kuin wie minun sinun tygōs, eikä muusta murhellisyy tulla, kuin kättä kuin wetä minun sinusta pois: Älä salli minun ahkeroina kelpaamaan kellengän nijneuin sinulle; eli peljättä kelpootoin olla nijneuin sinulle. Anna minun caicki tehdä sinun Kackaudesas, ja olla nijneuin cuollen caickia ništä cohden, jotea eij tule eikä edesauta sinun Kackautees. Anna minun asiani toimitta, eij paljan Tawan tähden, waan Sydämen Hartaudesta sinua cohden: Anna caicki Catowaiset tyhjäxi tulla minun Sydämeštäni, että ainoastans sinun Kackaudes sijnä juurtuis. Sillä sinä olet enä kuin caicki

42 **Meidän Zalun Dyhittämiseksi.**
 muut. Anna minun peräti kirotta caicfinaista
 Gloa, kuin ilman sinutta on. Älä minun an-
 na pytä sitä kuin et sinä ike ole, eli minun
 sinun tygös wie; Nijn tule caicfi työ ja wai-
 wa kuin minä sinun Eunniajes päälleni otan,
 maflaxi ja suloiseyi, ja sitä waskan caicfi Ee-
 woillifus ilman sinuta tule minulle keltwot
 tomayi.

Ach caickein rakkain Jumala, plennä mi-
 nun Sydämmeni usein sinun tygös. Anna
 että minä minun wicani tundifin ja tästedes
 parannaifin. Tee minua minun rakkaiman
 Lunastajani Efferkin jälkeen firiwäxi ja Sydäs-
 mest nöyräxi ilman uleocullaisutta: iloifeyi il-
 man köykäifyttä; Hengellifest murhellifeyi il-
 man Heikkomielifyttä; wyitotifey ilman keuen-
 gån rasiufusta; totifeyi ilman Petofsta; wagayi
 ilman Sydämen Saastuttamufusta. Hywän-
 tahtoifeyi parandaman Lähimäifstäni, ilman
 hänen ylöncahettans ja oma Corgottamifstani:
 Lauplaxi ilman wiecaftelemufusta; Euulifeyi il-
 man Westanfeifomifsta; Kärfiwäifeyi ilman
 napinata.

Anna minulle, O Jumala, waktwotwainen
 Sydän, joca Hembijän Afjatufsten cautta eij
 tule finufsta luowutetuyi. Anna minulle wil-
 pitdin Sydän, jota eij wyifän Wastoinkäy-
 mys taida finufsta poiswetä. Anna minulle wah-
 wa Sydän, jota eij wyifän Waino taida fiuu-
 fta eroitta. Anna minulle wapa Sydän, jota
 tämän

tämän Mailman Turhus eij taida sisälle otta
ja ilahutta.

Rackain Jesu, anna minulle Ymmäryš
sinua tuta; suuri Wireys sinua ešidä; Wišsaus
sinulle kelwata; Kärsimys odotta sinun Tah-
tos ja Uicas, ja wahwa Dsco sinua ppsyväis-
est racasta: Anna sinun Eurituyes johdatta
minua Parannoyeen, ja sinun hywät työs aut-
ta minua sinun tygös: Ertä minä wihdoin Kirc-
kaudesa sinun Kistostas oikein weisaisin ja sinua
cunnioittaisin! Amen.

Ulinomaiset Huocauyet.

HERRAN minun Jumalani Nimeen mi-
nä alan tämän työn: Eij meille, HER-
ra, waan sinun Nimeselles anna cunnia, ic.

Cunnia olcon Jumalan corkeudes, ic.

Minä tahdon Eijtä HERra, hänen Eij-
toyens pitä aina minun Suusani oleman.

HERran Nimi olcon Eijtetty nyt ja ijan-
caiekišest.

Minun Sielun suurest ylistä HERra,
ja minun Hengeni iloize Jumalasa minun
Wapahajasani.

Isä meidän, pyhitetty olcon; sinun
Nimes.

Ach cosca minä tulen Jumalan Caswo-
näkemän.

III. Luceu.

Ihmisen tahdon yhdistyrest Jumalan tahdon cansa.

Se selso signä:

1. Että me wispittömäst ja caickest Sydämestä ylönannan izem Jumalan määrättömään Zywoyteen, ja niincuin wajotam izem hänen edesäns. Niin ja sillä tavalla, että Jumala meidän cansam, ja caicken cuin meidän mitäkin tule, Kuumin ja Sielun, Serwoyden eli Sairauden, Eunnian eli Häpän, Waaran eli Puutoyen, Eorgottamisen eli Alendamisen, nykyisten eli tulewaisten puolest, ja caicken meidän tekemisen ja jättämisen cansa, mahta toimitta niincuin hänelle otollinen on: Hän on HERRA, hän tehkön niincuin hänelle on kelwollinen. Ja ettei yrikän Luondo cappale taida hänen kättäns wälttä, niin on se tyhmä, joka tahto izens asetta händä vastaan. Rom 12: 2. Ps. 37: 5. 7. Mat. 6: 10.

2. Wastoinläymises pitä meidän cawah-taman etten me napise; Waan pikemmin sanomme: HERRA andoi, HERRA otti, HERRAN Nimi ol. on listetty. Hiob. 2: 10.

3. Eli meidän pidä pyytämän tutkia Jumalan Edescagomisen ja Säännön Sa-laisutta. Mingä tähden hän tämän eli toisen onneitomuden pikemmin meille cuin jolleculle muulle lähettä? Sillä sencaldaises Esicos on
yxi

ylli salainen Pipeys kätetty, että me pidämme
me isem enä wiattoinna euiin muut, taicka että
me pidäm sen korkeimman Jumalan wäärä-
nä, hän joca meidän cansain niijn laitta, tietä
parhain mingätähden hän niijn teke. Eosin
hän on tehnyt sen meidän parhayem, jos me
sen oikein ymmärtä taidaisim. Joh. 21. v. 22.
Ps. 39. v. 1. Jer. w. 3: 37.

Eagocan jocainen ike päällens ja niijn aja-
telcan: Taicka olen minä tämän Eurituyen
rascailla Synneilláni ansainnut, taicka en; Jos
minä olen Syndiä tehnyt, niijn minä olen au-
tuas, että Jumala minua täsa Mailmas curit-
ta, etten minä tulewaisesa cadotetuyi tulis:
Mutta jollen minä ole sencaldaista Euritusta
Synneilláni ansainnut (jota eij cuitengan yri-
kän ihestäns taida sanoa) niijn minulla on ar-
mollinen Jumala, joca Murhen Eulen caut-
ta tahto minun caraista ja puhdisti ja tehdä
minua Poicans Euran caldaiseyi että minä
myös kirckaudes hänen caldaiseyens tulisin. Sil-
lä meidän Waiwam, joca ajallinen ja kewa-
on, saatta ijanealcikisen ja määrättömän Eun-
nian, meille jotea emme näkywäsiä cako, waan
näkywättömiä: Sillä näkywäiset owat ajallie-
set, mutta näkywättömät ijanealcikiset. Ebr.
12. v. 5. 16. 2. Pet. 4: 12. 16. 2. Cor. 4: 17.

Jumala tietä mingätähden hän tämän Ristin
lähestä: Taicka että hän sen kautta minua ew-
roemmasta Onnettomudesta warjellis, taicka
että hän sen kautta minua suurembaan Onne-
llisuteen

46 | Jhmisen tahdon yhdistyrest
lisuteen walmisiais. Oleon euin se taita, mi-
nulla on Ery sen edest Jumalata kisttä ja itse-
ni sijtä ilahutta. 1. Pet. 1:4.6. Ps. 119:72.

4. Sillä wälillä eij ole cuitengan Jhmilli-
set Apu: Wälicappaleet ylöncahottawat: waan
ne taitan nautita, cuitengin hiljaisella mielel-
lä, ja ilman erinomaista pyrkimistä ja murhet-
timista riiden cautta päästä päälle pannusta
Euormasta. Sillä jos mieli yhdelle taikka tois-
selle puolelle ylön paljo kääntän, niin eij taita
niin hywin toivo, että sencaidainen Jhmilli-
sen Tahdon Yhdistys ja Jumalan Tahdon al-
la andamus sitä seurata taita. Mich. 7:9.

Meidän pitä kyllä rucoilman: että Ju-
malan Hywoyys sen Wiheliäisyyden meidän
pois ortais, ja sitä toiwortua hywä meil-
le andais, waan eij muutoin euin ehdolla:
Nimittäin, jos se toisin euin me anomme Ju-
malan Hywoydelle kelpais, niin tapahdueon
eij meidän, waan Jumalan Tahto: eij niin-
enin minä tahdon, waan nijneuin HERRA tah-
to, Nijneuin me löydäm Esimerkin niistä jot-
ta ei cohdastans jotakin erinomaista ole Ju-
malald anonet, waan ainuastans heidän hä-
täs Jumalan eteen wetänet, ja niin hänen
Halduns andanet ne Wälicappalet, euinga
ja cosea hän tahto autta. Nijneit Lazaruksen
Sisaret; Heidän cokein Toiwons oli, että
heidän Weljens olis Terweytens saanut: Eij
he cuitengan mitän Christuyelda anonet; waan
sanoit ainuastans, cako se jotas raeastat,
sairasta. 1. Euning. 3:9. Se

Se tapahu myös, koska joku totutta itsensä
 niin, ettei enää sano kuin tämän: Uch HERRA
 ra oaks se jotas raastat, karsi tätä Wäärystä,
 tätä Ripua, tätä Waino: Hän tarwike
 tätä Upua, tätä hynä Työtä, tätä Lohdutus
 sta, ic. Jonga tykönä me mahdam olla sijä
 tä wahwat, että Jumala on paljo wijsampi,
 löytänyt Wällicappaleita ja Teitä medän par
 hayem, kuin me taidam kirjoittaa hänen eteensä.
 Hän toimitta caicci ihmellisest, waan cuiten
 gin wihdoin cunniallisest. Hän johdatta meis
 tä Neuwollans, ja corja meitä Eopulla Cunn
 nialla. Ps. 73:24.

6. Koska sinun Mieleä ylöä työlässä asiasa
 eij tahdo eli taida anda itsensä Jumalan
 Tahdon ala: Nijn ajattele että se suuri Ju
 mala, Taiwan ja Maan HERRA nijneuin
 näillä Sanoilla sinua puhuttelis: Kacas Lapsi,
 ota se kuin nyt sinulle tapahu minun Kädestä
 ni; minä olen sen nijn päättänyt ja säätänyt,
 että sinun tämän pitä tällä Ajalla, ja nijn
 caurwan ja sillä muoto tekemän eli karsimän.
 Caiccia joita minä raastan, euritan minä, et
 tei heitä sen jumalattoman Mailman causa ca
 dotetais. Eij se ole sinun Cadotuxes, waan
 Autudexes aiwoittu; ole wahwa sijtä, ettei
 sinun, sitä wahindäkän, enämän kuin sinun
 hynäres tule, pidä tapahuman. Ja tosin
 ei pidä Husearwan ilman minun Tahdotta
 ni sinun Päästäs putoman. Minulla owat
 sängen suuret Syyt sijhen, mingätähden eij
 yrkän Ihminen ilman karsimistä ja moninai
 aista

Ja Waima minun Eunnian taida tulla. Sen-
caldaiset minun Neuvoni ovat ylönkorjat si-
nun käsittäessä. Cuitengin sinä kyllä ajallans
huomaiset, cuinga hywin minä sen ajattelen;
Eosca minä sinun Eihäs Kristillä wainwan: ja
silloin sinä kiität minua että minä sinun hilli-
nyt ja nöyryttännyt olen. Racas Eapfi, ett sinä
ikäänäs woi täydellisest ajatella, mingä Kär-
simisen Suorman minun racas Poican sinun
pyhä Weljes JEsus sinun Uurudes tähden u-
losseis: nut on; Jota enämin sinä tulet hänen
caldaisyens hywänmielises Kärsimises ja racas
stamises, sitä enämmän sinä tulet hänen cal-
daisyens Kirckaudesa: Mutta nyt minä tah-
don nähdä, jos sinä tämän Häpiän, tämän
Kirwun, tämän Eyon minun Raackaudeni täh-
den Kärsiwällisest eanda ja Kärsiä tahdot? Si-
nä olet usein puhunut sinun Raackaudestas mi-
nun eohiani, annas eakko, cuinga raccaanas
minun pidät? Ullä cuitengan tämän Ealkeu-
den anna Eäända sinuas pois minusta. Eb. 1 2:6.

Sencaaldaises Eutkistelemysesä tulem me
paljo nöyremmäxi cuin muutoin, tundeln Ju-
malan Tahdon, ja sanom: Uch tosin, racas
Jsa, minä sinun Eöyhä ja heikko Eapses, olen
tänäpän tämän Kärsimisen sinun raccaimasta
Jsällisest Kädestäs wastan ottanut, nijncuin
callijn Eahjan. Uch racas Jsa, jos minun
pidä tämän Kristin-Maljan juoman, nijncuin
Eipiä Ihminen juo ealkean Juotawan terwey-
dens, nijn, tapahtucon sinun Tahtos, ja eij
mi

minun: Pane Duscollinen Isä minun pää-
leni, mitä sinulle kelpa. Mutta auta canda-
man; Eosin sinä myös sen teet. Minun täy-
ty tyhjää tulla, mutta sinun Nimelles oleon
Kijtos ja Eunnia, Amen.

Muutoin on myös meillä suuret Syyt,
hyvällä Mielellä andarem izem Jumalan
Jumalisen Tahdon ala; Cosca me ajattelem
(1) Meidän oma sokeuttam, cosea me usein
pakenisim meidän parastam ja juoyisim meidän
cadotustam vastan; jos eij Jumalan caicctie-
tävää Hyvys meitä vastoin meidän Tahtom
ajallans pidätäs; ja usein vastoin meidän mi-
elisuosiom wets meitä toisin: (2) Jumalan sa-
nomatoinda Zywyttä, Wijsautta ja Caic-
kiewaldiaisutta. Jonga cauita hän meidän
parham niin hywin ymmärtä, cuin hän on kyl-
läwoimallinen ja hywän tahtoinen meitä autta-
man. Me olem ymmärtämättömät Lapsit, jotca
kylä andaisim coco Euningan Baldacunnan
pois yhden häijyn Omenan edestä, cuin se ai-
nuastans wäyhäkin ihanay näkyis meidän Sil-
mäim edes. Mutta Jumala joca meitä sydän
melisest racasta, sää'ä caicci corkeimalla Wijs-
saudella, meidän parhayem ja isancaicctiseyi Lu-
tudexem, ja sen ihmellisellä ja meillä salatulla,
ja, niineuin Eiha duomise, sopimattomal-
la, cuitengin aina caictein Hyödytisemällä
Tawalla. Joca, jos me sen täsä Elämäsä tai-
daisim käsittä, niin se eij ainuastans meisä hil-
lixis caicctinaista Ylönmelisyyttä, mutta myös
herätäs meidän sydämeliseen Kijtoyeen Juma-

lata vastaan: Meidän laupialle Isällem nijn
 ijancaikkisen Kirjosten andaden sencaldaisen eri-
 nomaisen meille osotetun Hywyden edestä: Jo-
 ca kirjollisuus cuitengin tulewaises Elämäs seura,
 cosca me ne Jumalan wielä tundemattomat
 hywät työt oikein ymmärrämme, ja händä nij-
 den edestä ijancaikkisest kirjamme, että hän mei-
 tä tämän Sairauden, tämän Röyhhyden, tä-
 män Häpiän, tämän Wahingon terwelisillä
 wällicappaleilla, ja nijn moninaisen Kristin caut-
 ta, joca meitä nijncuin raseas Euorma paina,
 sencaldaiseen Kirckauteen on walmistanut. Nijn
 on se (3) myös tarpellinen, etten me meitäm,
 ja sitä cuin me omarem euzum, nijn cake-
 lis cuin meidän omam, waan nijncuin sitä jo-
 ca toisen, nimitäin, **HERAN** Jumalan oma-
 on. Hän on sen ainuastans meille lainannut,
 mutta ikellens säästänyt wallan meidän Ela-
 män, Euolemam, Terweydem, Sairaudem,
 Cunniam ja häpiäm, hywydem ja omaisuden
 cansa laitta ja toimitta nijncuin hänelle kelpa.
 Nijn että me raseast Syndiä teemme, jos me
 jotain Jumalan Eahjoist, olis se Terweys, cun-
 nia, aica eli mikä hywäs, toisin cuin Juma-
 lan hywän tahdon jälken mielisim pitä taicka
 tarwitta: se on uscotoin Palwelija, joca Her-
 rans Calut, jotca hänen Käsisäns owat, tah-
 dois nijncuin omans wädrin kättä.

Rucous tähän 3. Osaan.

A Eh minun Jumalani, minun rakkain Ju-
 malani ja korkein Hywydeni. Anna se
 olla

Olla caucana minusta, että minä olisin sitä vastaan kuin sinä tahdot, eli pyytäisin sitä kuin sinä et tahdo. Sinun Tahtos oleon minun tahtoni, niin ei se enä ole minun waan sinun Tahtos. Tosin minä seuran sinun tahtos, sillä se myös tule minun Tahdoyeni. Minä tahdon ratki sitä kuin sinäkin tahdot. Ja Herrera, minä tahdon niincuin sinä tahdot. Jos tahdot että minun pitä kipiänä oleman? minä tahdon niin olla; Tahdotcos että minun pitä waipuman? niin en minä pydä yhtäkän Jlo. Tahdotcos minun jättä ilman Lohdutusta? niin tapahducon sinun Tahtos. Tahdotcos paljon wiheisäisyttä anda minun päälleni tulla? minä tahdon canda. Tahdotcos minun euoletta? minä tahdon mielelläni euolla. Pitäkö minun pidemäld asuman tässä Surun Layos? Herrera sinun tahtos jälken. Tahdotcos nouta minua sinun Baldacundaas? Ach cuinga minun Sielun sinne ikäwöike. Mutta tahdotcos minun syfätä pois tyköös ja heittä Helwettiin? Ach rackain Jesu: minä olen hywin ansainnut, et täs senealdaist tahdoisit: Mutta sinun Ansios ja Armos on niin suuri, ettes sitä tahdo. Ja cuitengin jos mahdollinen olis (kuin se cuitengun aiwan mahdotoin on) että minä taicka sinun Tahtos jälken tulisin cadotetuxi taicka sinun Tahtos vastaan autuaxi; Nisn annan minä sinun Dimelles Eunnian, ja sanon: Pyhä Jumala, se on parempi, että minä tulen cadotetuxi, ja sinun tahtos tapahdu, kuin että mi-

52 **J**hmisen tahdon yhdistyrest
nä sinun Tahtos vastan autuayitulisin. Mut-
ta minä tiedän cuitengin että sinun ijancaicki-
nen olewainen Hywydes ei tahdo minun cuo-
lematani; Sillä sinä olet andanut Voicas
cuolemaan minun edestäni, että minulla häne-
sä ijancaickinen Elämä ja täydellinen A-
stuus olis.

Mijn tapahtucon siis sinun Tahtos niin
Maasa kuin Taiwas. O minun Jumalani ja
H^ERani sinun caickein pyhin tahtos tapahtu-
con ja ei minun. Sinun rackain tahtos on
minulle rackambi, kuin caicki mitä minä muto-
toiwotta taidaisin sekä ajallisest että ijancaickisest.
Sen huomani minä annan iseni ja caicki Hal-
likiat ja Ulimmaisest, sairast ja terwet, pahat
ja hywät; Erinomaisest sinun pyhän Seura-
cundas ja jotca siinä Työtä tekewät: O H^ER-
ra liisä heihin ja meihin caickijn sinun henges
Lahjat, ja täytä meitä caickia sinun Tunde-
miselläs, sinun pyhimmän Neuvos ja tahtos
jälken, sillä minä tiedän että Murhen caicki-
sta pidät. Entähden ei pidä mingän minua
muuttaman kuin caickijn yhteldest eli minuun eri-
nomasest sattua taita. Minä annan caicki si-
nun pyhimmän Tahtos ala, se pitää olemas
minun Eohdutuxeni, Warjelluxeni ja Turwa-
ni, Amen.

Suocauzet.

Jsä, tapahtucon sinun tahtos niin
maasa kuin Taiwasa.

Mijn

Tiincuin Serralle kelpais, niin se on tapahtanut.

HERra mitäs tahdot, että minun pitä tekemän.

Jumala minun Sydämmen on walmis, minun sydämmen on walmis, weisaman ja kijettämään.

HERra minä olen sinun Palwelias ja sinun Piicas Poica, tee minun cansani niin cuin sinulle kelpa.

Kijetty olcon HERran Tiimi nyt ja ijancakisejt, Amen.

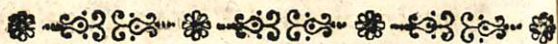
Täsä loppu sen halullisen Uleasan Ensummäinen Teo, ja joca tätä Päiwä päiwäldä wi riäjt seura, se oleon sijtä wahwa, että hän (wielä huomaitkematakin) sen cautta eij wähibään sen selkiän Totuden Eagelemukseen ja ole waiseen Tundoon on tulewa, niin että hänelle paljo wähemmän edemmäisen neuwomisen cautta ne corkeimmat Salaisudet Jumalasta ja omasta Tundemisestans, jota ydemmäldä sitä keriämmäyi tulewat, ja tosin että hän wihdoin werrattomaan Tloon epäilemöttömään Wijsauteen ja Hengen kijnityyreen tulla taita.

Ja että tämä Konsti paremmin opitan Harjoituksesta cuin Kirjoista; Niin eij ole se niin tarpellinen, että täsä paicas ydembali Puhe sijtä tehdän. Mutta rucoileam hartasti caiken Armon ja Hywyden Isä, että hän armahdais

erwäistä Laumans, caicki Sunniayens edes aut-
tais ja tähän wäähäiseen Istuttamiseen ja Easte-
lemiseen tahdois Easwon anda, Amen.

Christus sano Johanneren tyköä,
Cap. 7: 17.

Jos jocu tahto tehdä Jumalan tahdon
Niin hänen pitää tietämän tästä opi-
sta jos se on Jumalast, eli jos minä
itsestäni puhun.

Yhden oikein Eäändynē

Christityn Lundo Merkit.

Toista hän mahdetan eroitta wää-
ristä ja ulcocullatuista Suu-
Christitystä.

Opi oikea Christitty

Liattete aina Loppua, Syr. E. 7. v. 39.

Ja että hän itse on eij mitän, 1. Mos. 18: 27.

Eikä mihingän hywään soweljas, 2. Cor. 3: 5.

Sunnusta hänen Syndins, Dan. 9: 5.

Eatu niistä Sydämeistäns, Ps. 31: 11.

Itke niistä: Matth. 26: 75.

Kucoilte Jumalalda niistä andeyi, Luc. 18: 13.

Eete oikean Parannuksen, Apost. Teg. 3: 19.

Bscalda (1) Jumalan Armoon, Eph. 2: 8.

2. Tim. 1: 9.

Jota

(Joca tahto caictia Ihmisiä autuayi, ja että
he Totuden Tundoon tulffit, 1. Tim. 2:4
Joh. 3:16. Ezech. 33:11.)

(2) Ja Christuxen callisen Ansiioon Rom. 5:9
2. Cor. 5:21. 2c.

Muistuttele Easteens Lijtto, 1. Pet 3:21. Eph.
5:26. Gal. 3:27. Col. 2:17. 2c.

Esi Christuxes ainuastans Wanhurscauttans
ja Aututtans. Rom. 3:24.

Tunde ikens mahdottomayi Jumallan hywiin
Töihin, Mat. 8:8. 1. Mos. Kir. 31:10.

Käändä ikens HERNan tygö, Joel. 2:12.

Puhdistä ikens Jumalattomudest, Joh. 3:3.

Wiha paha, Rom. 12:9.

Laca wäärnydest, 2. Tim. 3:19.

Wältä pabat, 1. Pet. 3:11.

Eij salli enä Synnin wallita cuolewaises Kuus
misans, Rom. 6:12.

Pois riissu ikestans wanhan Ihmisen Tecoinens,
Coll. 3:9.

Wältä Lihan Töitä, cuin on: Huoruus, Sa-
lawuoteus, Saastaisus, Hauereus, Epä-
jumalden Palwellus, Noituus, waino,
Riijta, Cateus, Wiha, Torat, Eriyus
raisus, Eriweura, Pahansuomus, Murha,
Juopumus, Ylönsyömys ja muut sencal-
daiset, Gal. 5:19. 20. 21. 2c.

Eij mielisty mihingän Syndiyy, Tob. 4:6.

Pakene Syndiä nijncuin Kärmettä. Syr-
Kir. 21:2.

- 56 **Whden oikein Käändynen**
 Pytä ahtaasta Portista mennä sisälle, ijano
 caicfiseen Elämään, Luc. 13:24.
 Laitta Pelvolla ja vapistuyella, että hän au-
 tuayi tulis, Phil. 2:17.
 Eij juoye Mailman cansa endises sädyttömäs
 Secuman menos, 1. Pet. 4:4.
 Wälttä Synnin Tila, 1. Mos. Kir. 39:10.
 Eoettele ikens usein jos hän on Uscosa,
 2. Cor. 13:5.
 Tunde että coco Mailma on pahudes,
 1. Joh. 5:19.
 Eij sowita ikens tämän Mailman muodon
 jälken, Rom. 12:2.
 Eij pidä cansakäymistä Jumalattomain cansa,
 Psal. 101:4.
 Eij anna ikens Pilcaitten Parijn Jer. 15:17.19
 Wihaa pahain Seuracunda Psal. 26:5.
 Tietä että Mailman Ystämöys on wiha Juma-
 lata wastan, Jac. 4:4.
 Eroitra ikens jocaikesta weljestä, joca häijyst
 ikens kättyä, 2. Theß. 3:6.
 Tietä, ettei hänen sencaidaisen cansa syömän-
 gän pidä, 1. Cor. 5:11. (6:14.)
 Eij wedä Aiestä Epäuseoisten cansa, 2. Cor.
 Tietä, että paha tapa wiettele ja turmele hy-
 wän, Wißauden Kir. 4:12.
 Eij racasta Mailma eli mitän euin Mailmas
 on, euin on Lihan Himo, Silmäin Pyyntö
 dö, Elämän Coreus, 1. Joh. 2:15,16.
 Pitä Jumalan Silmäins edes ja Sydämme-
 säns, Job. 4:6.

Euule Jumalan Sana, Joh. 8: 47.

Oita sen mielelläns vastaan, Apost. Teg. 2: 41.

**Hänellä on Halu Jumalan Lakijn, siällisen
Ihmisen puolesta, Rom. 7: 22.**

Raasta Jumalan Sana, Ps. 119: 140.

Zutkij sitä, Syr. Kir. 14: 23.

**Zutkij jöcapäiwä Namattuja, Apost. Teg.
17: 11.**

**Euule Christusen Inen ja seura händä,
Joh. 10: 27.**

**Eij ole unhottaja Euulia, waan Sanan Te-
kiä Jac. 1: 22.**

Pitä Jumalan Käskyt, 1. Joh. 3: 22.

**Zunde, ettei meidän pida ainuastons uetämän
Jumalan Tahto, mutta myös tekemän,
Matth. 7: 21.**

**Toimitta eacki asians Jumalan Sanan jäl-
ken, Syr. 9: 22.**

**Oita Jumalan Sanan vastaan ja eanda paljon
Hedelmitä, Mare. 4: 20.**

**Teke Jumalan Palwelluksen wilpittömäst,
Syr. 18: 23.**

**Pyhittä Sabbathin, jöca on Herran päiwä,
2. Mos. Kir. 20: 8. Ilmest. K. 1: 10.**

**Zunde että Christus on toimellinen Meno,
Eph. 4: 21.**

**Za ettei yrökän Pyhyttä paiki saa Herran näh-
dä, Ebr. 12: 14.**

**Peskä Jumalata, jöca Sielun ja Ruumiin hu-
cutta taita, Luc. 12: 5.**

Usealda Herraan eackein yllike, Ps. 118: 8.

- 58 **Uuden oikein kääntynen**
Ruosta Jumalata, 1. Joh. 5:2.
Ukeroise että hän Jumalalle kelpais, 2.
Cor. 5:9.
Elä Jumalan Tahdon jälkeen, 1. Pet. 4:2.
Laittamattomast, Luc. 1:6.
Waelda Yrkertaisudes ja Jumalan wakundes,
2. Cor. 1:12.
Ehi ensist Jumalan Waldacunda ja hänen
Wanhurscautans, Matth. 6:33.
Euule enämän Jumalata kuin Ihmisiä, Apost.
Teg. 4:19.
Teke mitä Herralle on otollinen, Eyr 2:19.
Ruocoile Herran Nime, Apost. Teg. 2:21.
Riittä Jumalata caicken hywän edestä, Col. 3:7.
Ps. 34:1.
Osotta ikens caikis asieisa, niineuin Jumalan
Palwelja, 2. Cor. 6:4.
Ruosta Christusta, 1. Joh. 4:19.
Pysy Christuyen Opisa, 2. Joh. 8,9.
Oppi Christuyesta ja otta päällens hänen J-
keens, Matth 11:29.
Teke mitä Kristus täskenyt on, Joh. 15:14.
Otta caicken Ujaturen sangixi Christuyen
Euuliaisuden ala, 2. Cor. 10:5.
Seura Christusta, Joh. 12:26.
Moudatta Christuyen Uffeleita, 1. Pet. 2:21.
Ruocoile Jsa Christuyen Nimeen, Joh. 16:23.
Ruocoile Useon Eisämistä, Luc, 17:5.
Ruocoile Henges ja Totudes, Joh. 4:13.
Syd ja juo Christuyen Ruumin ja Beren py,
häs

häs Ehtollises, hänen Muistoyens, 1. Cor.
11: 24. Luc. 22: 19.

Muistosi ja hänen Raakaudens Noudattami-
sexi, että hän on Hengens meidän edestäm
pannut, 1. Joh. 3: 16.

Sunnusta Christuyen julkisest Ihmisten ledesä
Puheilla ja Edillä, Luc. 12: 8.

Baelda Christuyes Jesuyes, Col. 2: 6.

Raakaudesta pitä hänen Sanans, Joh. 14: 23,
Ja Christilliset Säädöyt, 1. Cor. 4: 17. 2, 1. Thes.
2: 15. ja 3: 16.

Sunde ettei Jumalan Käskyt ole wastudest
Syndyneille ja Jumalata raakawaisille
Ihmisille raseaat, 1. Joh. 4: 3. 1. Mos. Kir.
26: 5.

Baan että hänen Jleens on soweljas ja hä-
nen Euormans on kewiä, Matth. 11: 30,
Phil. 4: 13.

Hän on wastudest Jumalasta syndynyt, Jo-
han. 1: 13.

On uusi Luondocappale, 2. Cor. 5: 17.

Sillä jocainen euin useo Christuyen päälle,
ja teke oikeutta on Jumalasta syndynyt,
1. Joh. 2: 29 ja 5: 1.

Coettele Henget, jos ne Jumalasta owat,
1. Joh. 4: 1.

Eawahta igens wääristä Prophetoista, jotea
tutan Hedelmistans, Matth. 7: 15. Luc. 6: 44.

Ahkeroise täydelyyttä, Phil. 3: 12.

Suotta edes hywä Sydämens hywäst Eawa-
rast, Luc. 6: 45.

Kiinnirippu hyvästä, Rom. 12: 9

Eanda paljon Hedelmät, Joh. 15: 5.

Coettele caicci ja pitä sen cuin hyvä on, 2.

Thes. 5: 21.

Waelda udes Elämästä, Rom. 6: 4.

Anda Walleudens walista Ihmisten edes,
Matth. 5: 16.

Pitä hyvä meno Paananain seas, 1. Pet-2: 12.

Wsoosa, joca Raakauden cautta Työtä teke,
Gal. 5: 6.

(Sillä Raakaus on Christittyin Mercii,
Joh. 13: 35.)

Waelda Raakaudes, Eph. 5: 2.

Racasta Lähimmäistans, nijneuin Christus
händä on racastanut, Joh. 15: 12.

Puhtasta Sydämeistä, 1. Tim. 1: 5.

Eij Sanalla eli Kielellä, mutta Työllä ja To-
tudessa, 1. Joh. 3: 18.

Osotta Hengen Hedelmät, cuin on: Raakaus,
Ilo, Rauha, Pitkämielisyys, Ystä-
mys, Hyvyys, Uico, Hiljaisuus, Puhtaus, &c.
Gal. 5: 22. Eph. 5: 9. Col. 3: 12.

Anda Kuuminen eläväri, pyhäri ja Jumalal-
le otolliseyi Uhriyi, Rom. 12: 1.

Seura hyvä ja teke hywin, 3 Joh. v. 11.

Anda muille hyvän Christillisen Esimerkin seu-
ramiseyi, Phil. 3: 17.

Eij tee Lähimmäisellens mitän paha, Rom.
13: 10.

Eki monen parasta, 1. Cor. 10: 32.

Valtrele Lähimmäistans sillä Lahjalla kuin hän
saanut on, 1. Pet. 4: 10.

Unda caicfi Työns taphtua Raakaudes, 1.
Cor. 16: 14.

Moudatta Rauha caickein cansa, Hebr.
12: 14.

On aina niiden puolella jotca Jumalata pel-
kävät, jotca hän tietä hänen Käskysiäns pi-
tävän, Ps. 119: 63.

Jotca sillä (Christilifellä) Miellellä ovat kuin hän-
gin, Cyr. Kir. 3716.

Eij duomike eikä sadattele ketän, Luc.
6: 37.

Sillä caikisa Cansoisa joca händä pelkä ja te-
ke wanhurscautta se on hänelle otollinen A-
post. Teg. 10: 35.

Ojenda wiccan tulleen Weljens Siweyden
Hengejä Gal. 6: 1.

Gloike niiden cansa, jotca Jumaläs iloifet ovat,
Rom. 12: 15.

Murheti niiden cansa, jotca Jumalan
mielen jälken murhellifet ovat, Cyr. K.
7: 37.

Sowitta ikens niijn, että hän kelpais Lähim-
mäifellens Parannuxeri siinä eun hywä on,
Rom. 15: 2.

Neuvo ja rakenda Lähimmäistans, 1. Theß.
5: 11.

Rehoittain händä Raakauteen ja hywiijn töi-
hijn, Heb. 10: 24.

Hän

Hän iloihe Totudesta, 1. Cor. 13: 6.

Teke lähimmäisellens caickia hywä, kuin
hän tahdois ikellens tehtävän,, Matth.
7: 12.

On Vanhemmillens euuljainen, Eph. 6:7.

On Ma.imaliselle Esiwallalle alamainen,
Rom. 13: 1.

Eunnioitta Isä ja Äitiä, 2. Mos. K. 20: 22.

Easwatta Eapsens Nangaistukses ja Herran
Nuhtesa, Eph. 6: 4.

Eij hän ketän wastan riko, Eij kellenkän siijea
tee, eikä ketän wiettele, 2. Cor. 7. 2.

Eij tee wäkiwalda, Sanalaf. K. 14: 31

Eij costa paha pahalla, eikä Kirouyella Kir
rousta, 1. Pet. 3: 9.

Mndexi anda Ihmisille heidän Nicoyens',
Matth. 6: 14.

Kärsi heidän Helkkouttans, Rom. 15: 1.

Eukise hywillä Edillä hulluin ja tyhmäin ih
misten Suut, 1. Pet. 2: 15.

Siuna niistä jotca händä sadattelewat Matth.
5: 44.

Teke hywä niille, jotca händä wihawat, Luc.
6: 27.

Mucolle niiden edestä jotca hänelle paha teke
wät, Apost. Teg. 7: 60.

Woitta pahan hywällä, Rom. 12: 21.

On laupias, Matth. 5: 7.

Urmahta waiwa kärsiwäistä, Psal. 41: 1.

Eij sorra eikä petä Weljens josacusa Ustias,
1. Thef. 4: 5.

Eij anna Rahans Corgolle, Ps. 15: 5. C
zech, 18: 17. Eas

Eatwaha Ahneutta, Luc. 12: 15. 2. Cor. 6: 10.

Eph. 5: 5.

Eij luota igens Rickauteen, Cyr. 5: 1.

Ano ainoastans Jumalalda jocapääwäistä Leis-
pää, Matth. 6: 11.

Anda jocaitgelle mitä hän welgollinen on,
Rom. 13: 7.

Elättä igens Kättens Työllä, Ps. 128: 2.

Zietä että jos eij jocu tahdo työtä tehdä, eij
hänen pidä syömängän, 2. Thef. 3: 10. 11.
12. cako wielä, 1. Cor. 4: 12. 1. Thef. 2: 9.
ja 4: 11. 2. Thef. 3: 8.

Edes cako omans jacapääwäisellä Leiwällä,
1. Tim. 5: 8.

Zyty jocapääwäiseen Elatureen ja Waatteisihin,
1. Tim. 6: 6.

On hengellinen waiwainen, Matth. 5: 3.

Eij käy oikiudelle uscomattoman Duoma-
rin edes, mutta ennen käärsi wäärystä,
1. Cor. 6: 6.

Eij pydä rickayi tulla, Sanal. Kir. 30: 8.

Zietä, että ne jotea ricastua tahtowat, lan-
gewat Ruusaukeen ja Paulaan, ja monihin
tyhmijn ja wahingollisiin Himoihin, jote-
ca Ihmiset Wahingoon ja Cadotukseen
upottawat, 1. Tim. 6: 9. Sananlasc. Ki-
rj. 28: 20.

Zete työtä hengens piteeyi Sanal. K. 10: 26.

Zoimitta Käsilänns hywä, että hänellä olis tar-
wigewalle jacamist. Eph. 4: 8.

Coco igellens Tawarata Tainwas, cusa eij
Kuoste eikä Eoi raisca, Matth. 6: 20.

Lainna Eähimmäisellens Laupiudesta, Syr.
Kirj. 29: 1.

Eikä sitä mitän toivo, Luc. 6: 35.

Eij anna kōyhän lähte tyköns tyhjänä hänen
Hädäsäns, Syr R. 29: 12.

Ysowaiset hän ruocki, janowaiset juotta, ala-
stomat watetta, Matth. 25: 35. Job. 1: 20.

Eij puhu riettaisia Puheita, Eph. 4: 29.

Pane pois caiken Peteroen, Ulcocullaisuden ja
Panetuyen, 1. Pet. 2: 1.

Pane pois Walhen Eph. 4: 25.

Woitta Mailman, 1. Joh. 5: 4.

Mailma en hänelle ristinnaulittu ja hän Mail-
malle, Gal. 6: 14.

Eij hänen Sydämmens ole corja, eikä hänen
Silmäns yspiät, Ps. 131: 1.

Eij ehi Kijtoista Ihmisten tykönä, Syr.
Kirj, 1: 36.

Eij huoli viconaisesta callisten Waatetten
Caunistuyest waan pitä sen salaisen Ih-
misen ilman Wiata Sydämmesäns, la-
kialla ja hiljaisella Hengellä, 1. Pet.
3: 3. 4.

Eij keipa ihellens, Rom. 15: 1.

Pitä ihens findiäst Nöyrpteen, 1. Pet. 5: 5.
Joh. 5: 44.

Ja Eunmalisuteen, Rom 11: 17.

Eij waella Liban jälken, Rom. 8: 4.

Wältä lihallisia Himoja, jotca sotivat Sie-
lua vastaan, 1. Pet. 2: 11.

Wiha sitä saastutettua liban Hametta,
Jud. v. 23.

Hyljä Mailmalliset Himot, Tit. 1: 12.

Ristinnaulike Eihans Himoin ja Haluin cansa, Gal. 5: 24.

Tuoletta Eihan Työt Rom. 8: 13.

Elä raitist ja walpast, 1. Pet. 4: 8.

Käändä pois pahan Tahtons, Syr. K. 18: 31

On puhdas Sydämmest, Matth. 5: 8.

Luopu caikista cuin hänellä on, Luc. 8: 33.

Kieldä ikens, Luc. 8: 34.

Wiha Hengens, Joh. 12: 25.

Eij ole Mailmast, Joh. 17: 14.

Waan ajattele Hengellisiä, Rom. 8: 5.

Eki niistä cuin ylhällä owat, Coll. 3: 1.

Eij waella Eihan waan Hengen jälken, Rom. 8: 1. Gal. 5: 16.

Eij caso näkywäisiä, waan näkymättömiä, 2. Cor. 4: 18.

Waicutetan Jumalan Hengellä, Rom. 8: 14.

Otta päällens Ristins, Matth. 10: 38.

On kärsiwäinen caikesa Murhesa, Syr. Kirj. 2: 4:

Wedättä ja kärsi caikki, 1. Cor. 13: 7.

Tunde, että caikki jotea Jumalifest Jesuses Christuses elä tahtowat, niiden tule waino kärsiä, 2. Tim. 3: 12.

Tietä, että jota Jumala racasta sitä hän curitta, Ilmest. Kirj. 3: 9.

Ta että hän pieyä jocaista poica cuin hän eorja, Hebr. 12: 6.

Tietä että se racas Risti on hyödyllinen ja hysmä, Hiob. Kirj. 5: 17.

Ta että hänelle caikki Cappalet parhavi kääntödywät, Rom. 8: 28. E M

Menee monen waiwan kautta Jumalan Wal-
dacundaan, Apost. Teg. 14:22.

Unda Tahtons Jumalan Tahdon jalä,
Matth. 6:10.

Kiittä Jumalata Murhesa. Tob. 2:14.

Pilcatan ja wainotan Mailmaid, Matth. 5:11.

Wihatan ja waiwatan, Joh. 15:19.

On nijneuin Mailman kirous ja jocaiken Jh-
misen Hylky, 1. Cor. 4:13.

Wastaan otta caicki, cuin Jhmiset hänelle
tekewät, nijneuin Jumalalda lähetetyt,
2. Sam. 16:10.

Jloike kääntäns pilca Christuyen tähden, A-
post. Teg. 5:41. Jac. 1:2.

Eij omista ikellens mitän hywä, 1. Cor. 15:10.

Eij kersca mistän muusta cuin Heickoudestans,
2. Cor. 12:15.

Ja että hän Christuyen tunde ja tietä, 1. Cor. 1:31

Engölule Jumalalle ainuulle caiken hywän cuin
hänesä on ja hän ikänäns on tehnyt. Phil.
2:13. 5. Mos. kirj. 8:18.

Tunde että mikä hywä on, eij se ole hänesä
ja hänen cauttans, waan Christus sen teke
hänesä, Phil. 1:11. Joh. 15:5.

Tunde jhänens ike puolestans olewan keltwo-
toman Palweljan, Luc. 17:10.

Tunnusta caiken hywän saaneens jumalalda,
1. Cor. 4:7.

Ja että hän ainuastans sulasta jumalan Ar-
mosta, tule pyhittetyxi Astiayi, Cunniayi, Per-
henisänälle tarpelliseyi ja caickijn hywijn Toi-
hin walmistetuyi, 2. Tim. 2:21. Phil. 1:6.

- Ja sentähden eaitis jumalalle Cunnian anda,
Psal. 115: 1.
- Eikä unhoda mitä hywä hän hänelle tehnyt on,
Psal. 103: 2.
- Kiittä aina jumalata hänen Armons ja Lau-
piudens edest, 2. Cor. 9: 15.
- Ylistä ja cunniotta sitä cuin elä ijancaickisest
Dan. 4: 31.
- Waelda wiisast, hangike ikens ajallans, sil-
lä aica on paha, Eph. 5: 15, 16.
- Pitä hywän oman Tunnon, Hebr. 13: 18.
- Toivo HErralda caickia hywä, Psal. 125: 1.
- Tiettä sen, että HErra tunde omans, 2. Tim. 2: 19
- Tietä jumalan cuulewan niistä jotea tekewät
hänen Tahtons, Joh. 9: 31.
- Hänellä on Christuxen Mieli 1. Cor. 2: 16.
- Tunde Christuxen, Joh. 17: 3.
- On Christuxen päällens pukenu, Gal. 3: 27.
- On Christuxest osallisxi tulut, Hebr. 3: 14.
- Jesus Christus on hänenä, 2. Cor. 13: 5.
- On yhdistetty Christuxen cansa, Joh. 17: 21.
- Christus elä hänenä, Gal. 2: 20.
- Hän pysy Christuxes, ja Christus hänenä,
1. Joh. 3: 24.
- Kihty Christuxeen ja on yxi Hengi hänen can-
sans, 1. Cor. 6: 17.
- Ja sentähden on hän Christuxes ja Christus hä-
nenä Joh. 6: 56.
- Hän waelda HErran Walkeudes, Esa. 2: 5
- On Jumalalda opetettu, Joh. 6: 45.
- On saanut woiteen joca hänelle caicki opetta il-
man Erhetystä, 1. Joh. 2: 27.

Tietä että Christuksen Raikaus caikken Tunnemisen woitta, Eph. 3: 19.

Tointähvi woitta hänen sydämesäns, 2. Pet. 1: 19.

Takele Herran Kirkkautta nijneuin Speilissä, awoimilla Esiwolla 2. Cor. 3: 18,

Tunde Jumalan 1. Joh. 4: 7.

Pyhä Hengi asu hänesä, 2. Tim. 1: 14.

Hän on elävän Jumalan Tempeli ja Usuin-sia, 2. Cor. 6: 16.

Hänellä on P. Hengen Todistus, että hän on jumalan Lapsi Rom., 8: 16.

On osallinen Jumalan Luonosta, 2. Pet. 1: 4.

On wahwa siittä, ettei Cuolema eikä Elämä, etc. eli jocu Luondocappale taida händä jumalan Raikaudesta eroitta, Rom. 8: 38.

Hänellä on lewollinen Elämä, Syr. Kir. 41: 18.

On Marian eansa hywän Osan walinut, jota eij häneldä oteta pois, Luc. 10: 42.

Jumalan Sana on hänelle Glo ja Sydämen Lohdutus, Jer. 15: 16.

Se on hänelle makjambi cuin Hunaja, Psal. 119: 103.

Juo Bseolla Elämän Wettä, joca tule hänesä sen weden Lähteyi joca cuohu ijan caikkiseen Elämän, Joh. 4: 14.

Syö Bseosa sitä Elämän Leipä joca Tairwast tuli alas, 2c. Joh. 6: 51.

Täytetän pyhän Hengen Lohdutuyella, Apost. Teg. 9: 31.

Hänellä on Rauha Jumalan eansa, Rom. 5: 1.

Christuses, Joh. 16: 33.

- Hänen Menons on Taimas, Phil. 3: 20.
 Mene sisälle ja ulos ja löytä Eaitumen, Joh. 10: 9.
 On iloinen jumalasa, Psal. 4: 8, 10.
 Maista Sielusans, cuinga HERRA on sulvi-
 nen, Psal. 34: 9. (1: 47.)
 Gloise jumalasa hänen waphtajasans. Luc.
 Löytä Jumalan waldacunnan sisälläns, Luc.
 17: 21.
 Joca on wanhurseaus, rauha ja ilo pyhä-
 Henges, Rom. 14: 17.
 Huoca ja ikäwöise Taimallisen codon peräs,
 2. Cor. 5: 2.
 Halaja eritä täldä ja nähdä jumalan castoo,
 Phil. 1: 23. Psal. 42: 3.
 Jolle meidän Jumalallem oleon Cunnia ja Ylis-
 stys ijaneickisest, AMEN.

Anhottamaton Muistutus

Aucas Sielu, älä sijhen tydy, että tänän kers-
 ran luet läpize nijneuin yhden Historian,
 elj jongun muun kirjoituksen johon sinun eij pal-
 jon tule, waan coettele HERRAN pelgos uskin si-
 nun elämätäs näillä merkeillä, ja ota waari tästä
 eteen pannusta neuwosta ja pydä ojeta sinun me-
 nos molembain jälken. Älä turhaan luule, ettes
 tarwize hywä neuwo. Mutta jos itzes oikein coet-
 telet, ja todella löydät itzesäs yhden oikein aljetun
 Christillisyden, niin laita niin että muutkin sen
 cautta neuwoituxi tulisit ja sinun esimärkisäs näk-
 sit hyddytyxen ja hedelmän sijtä cuin neuwotan.

Se cuin Christillises Aiwoituxes niin lyhykäi-
 sest tämän on cocon pannut, on menosans ja Elä-

mäkerrasans oikein Hengellinen Nies, waicla
 eij hän nijn Wireans ja ulconaisen Säätyns puo-
 lesta ole. Se on hywä että Jumalalla muutamia
 fencaldaisia on; Cosca monda (Jumala armah-
 tacon) on juuri wastoin. Se oppenut Theologus
 joca 1674. on cocoon pannut ta pelliset waarin-
 ortamiset Johan Arendt wainan Heljästä Kir-
 jasta siinä oikraasta Christillisydestä; hän on sillä pai-
 Falla merkittisin hänen Sädysäns, ja uscollises yris
 Fertaisen Sieluin caizemises on harwalda hänen
 wartaisians: enitengin on cuultu hänen sanowan
 samasta Niehestä: Jumala tekis että muut mi-
 nolda nijn raketaisin, cuin minä Christillisydesäni
 hänelä rakettu olen. Hän racasta suurest Tou-
 leruyen Kirjoituxia, jotca myös Lutheruxeld suu-
 rest ylistetän; On siis tämä cuin seura Bladeja täyt-
 tämän tähän tygö pandu hänen Kirjastans joca
 cututan, Medulla animæ, eli Wuuin täydellisydest
 meidän Sielufam.

VI. LUCU.

Cuinga Synnit toinen toisesans, nijn myös Wuut
 Festenäs, nijn cuin yhdessä Käädysä kirjiripuwat.

SOsca HERra Jumala meidän tykönam ja meisä-
 on paljo lähembänä cuin, me isiam, mirengä me
 tunne händä meidän tykönam? Sentähden ettei
 hänen Armons meisä waicuta. Mutta mireikä hänen Ar-
 mons meisä waicuta? Sillä en me sitä nöyrällä Sydäm-
 mellä harta st ano. Miren me sitä nöyrällä Sydäm-
 mellä ano? Sillä en me racasta Jumalata caikesta Sydäm-
 mestä ja caikesta Sielufia. Miren me racasta Jumalata
 caikesta Sydämestä ja woimasta? Sillä en me tunne Ju-
 malata. Miren me tunne Jumalata? Sillä en me tunne
 isiam. Miren me tunne isiam? Sillä en me ota waaria
 meidän Elämäkerrastam. Miren me ota waaria Elämä-
 kerrastam? Sillä meidän Ymmärysem Silmät owat pi-
 mennen. Mingätähden owat meidän Ymmärysem Sil-
 mät.

mät pinnenet? Sillä ne ovat täynnä catowaisten Cap-
palden Tomua ja Loca. Tämä Tomu on saadytoin Rac-
kaus ja Halu itse tygöm, Luondocappalden, Mailman ja
meidän Libam tygö. Ningätähden ovat meidän Ymmär-
ryhem Silmät niin täynnä Tomua ja Locaa? Etten me
cuoleta meidän Mielein pyhndö, engä tahdo tähdellä Ha-
lulla käättä meitä Jumalan tygö, sentähden eij taida Ur-
mon walkeus meistä wai cutta.

Sitä wastan pitä otet: aman waari tästä Uruiin käädy-
stä, joca halaja Urmon walkeudella walaisi tulla Ju-
malalta, ja hänen woimallans eroitta ikens muista, se
ylön cago ja wälttä Mailman Raekautta, Himo ja wijs-
sautta. Sillä niin paljon kuin minä Jumalan woimalla
olen wirwoitettu, niin paljo etsitan minä minun iikhestäni
ja olen jumalalle nöyrä ja cuuliainen: Niin paljo kuin
minä cuulen jumalata, niin paljo on minun Sydämeni
ilosa: Niin paljo kuin minun Sydämeni jumalasa iloise,
niin paljo on minun mieleni walaisu wijsaudella: Niin
paljo kuin minun mielen on walaisu, niin paljo on mi-
nun ymmärryxi lisäyndynyt: Niin paljo kuin minun
ymmärryxi on lisäyndynyt, niin paljon tunnen minä
jumalan: Jota paramin minä tunnen jumalan, sitä enä-
mään racastan minä händä: Jota enämään minä jumalata
racastan, sitä enämmin pidän minä hänen käästys ja
Dypins: jota enämään minä pidän hänen käästys ja Dyp-
pins, sitä enämään minä wältän Syndiä: jota enämään
minä wältän Syndiä, sitä enämmin pyhyn minä, itse ty-
kōnani: jota enä minä pyhyn tykōnani, sitä enä minä tun-
nen ikeni. Jotaseuä minä tunnen ikeni sitä enä minä ikeni
ylön cagon: jota enä minä ikeni ylön cagon, sitä wähem-
mään pyhdän minä Cunnata ja calua: jota wähemmään
minä näitä pyhdän, sitä paremmin minä olen mielelläni
kōyhä: jota paremmin minä olen mielelläni kōyhä, sitä wä-
hemmään walitan minä jotacuta puutosta: Niin wähe-
mään kuin minä walitan puutosta, niin paljo minä olen kārssi-
wällisembi: jota kārssiwällisembi, sitä nöyrembi minä olen:
jota nöyrembi minä olen, sitä wähemmään minä ylön cag-
jon sen kuin minun ylön cago: jota wähemmään minä heittä
ylön cagon, sitä enä minä olen ricas Hengesä: jota ric-
sambi minä olen Hengesä, sitä wähemään minä caikesta

muusta pyhdän: jota vähemmän minä caikesta muusta pyhdän: sitä enemmän tahdon minä sitä kuin jumala tahto, ja jumala tahto sitä kuin minä tahdon, ja walistetan ja kirjastetan ja tulen yhderi Hengeri jumalan causa. Tähän tarwitän täydellinen meidän Sydämmen weroittamus pois Luondocappaleista. Sillä Ihminen on tehty aisa ja jiancaikisutta wärten, sentähden jota enemmän Ihminen suostu ajalliseen sitä enemmän wetä hän izens pois ijancaikisesta, joca hänelle näky wäähäri, nijneuin yri cappale, joca caucana on, wäähäri näyttä. Mutta sencaidainen eij taida ikäändäs oikian Rauhaan tulla, waan pysty jumalan Rackandesa sokiana, kylmänä, kelwotoinna, huikelelewaisna pishwättömis cappaleista, joihin hän izens kääändänyt on. Sentähden joca mielelläns tahto Synnin Saastaisudesta wapa olla, hänen pitä izens caikein luostuin cappalden rackandest ja sästuttamisest ensist wapauttaman. Sillä jumalan rackaus ja ajallisten rickaus eij taida hywin yhdes olla yhdes sydämmesä. Dikta jumalan rackaus on tuli, joca hywäs Sydämes euulutta caikei ajalliset, wapahtain Sydämen niistä: Ulos käymys ajallista cappaleista on Sisällekäymys ijancaikisihin ja jumalalishin.

Sit. 2: 8. II: 12. 13.

Jumalan Armo caikille Ihmisille terwellinen on ilmestynyt. Joca meidän opetta caiken Jumalattoman Menon hyljämän ja Mailmalliset Himot, ja täsä Mailmas raittisi, ja hurscasi ja jumalisesi elämän; Ja odottaman autuallista Toiwo, ja suuren Jumalan ja meidän Lunastajan Jesuren Christuren Ilmestystä.

Re Hartausking-
Schütz

KANSALLISKIRJASTO-KANSALLISKOKOELMA

120 102 1287

mf-X

